

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVII. letnik.

V Ljubljani, februar 1910.

II. zvezek.

Svečnica.

1. O luči naravnega in nadnaravnega življenja.

Dve luči je Bog prižgal v vsakem človeku. Prva luč je naše naravno življenje, ki nam je je Bog dal, ko je vdihnil v nas dušo. Kakor je bil Adam mrtev, dokler mu Bog ni vdihnil duše, pravtako bi bili mi mrtvi, ko bi ne imeli duše. Duša je življenje našege telesa.

Druga luč pa je naše nadnaravno življenje, katero je Bog po mašniku prižgal pri sv. krstu. Ta luč je posvečujoča milost božja, ki je življenje naše duše. Kakor je telo mrtvo brez duše, tako je duša mrtva brez milosti božje.

Dve luči je torej Bog prižgal v vsakem človeku: Luč naravnega in luč nadnaravnega življenja.

Danes boste imeli, kristjani, priliko, opazovati luč, ker boste držali svečo v roki. Opazujte jo dobro! Sveča gori od začetka prav slabo. Vsak vetriček nam jo lahko upihne. Braniti in varovati jo moramo z roko, drugače nam ugasne.

Tako je tudi s človekom. Ko pride na svet, je slabotna stvar in vsaka majhna reč mu škodi. Le z najnežnejšo in največjo skrbjo morejo starši ubraniti, da v otroku ne ugasne luč življenja.

Otrok raste in starši so veseli, da imajo čvrstega in zdravega sina. A kako rado se zgodi, da nam veter upihne svečo. Če gremo s svečo samo nekoliko prenatlo — se sveča upihne. Če samo vrata naglo odpremo ali za sabo zapremo — se sveča

upihne. Tako je tudi s človekom v otroški dobi! Ni treba drugega, ko da se pregreje ali premrazi — sveča življenja se upihne. Koliko takih sedem, osem, devet let starih otrok umrje — luč življenja se upihne radi nemarnosti in šlo je po vodi veselje staršev, ker je bil morda edini sin.

Človek vzraste in postane mladenič. Življenje se utrdi in ni več izpostavljeno velikim nevarnostim. Toda ne smemo se zanašati! Kako rado se zgodi, da nam slab zrak ali močan veter luč ugasí, kadar najlepše gori in je njen plamen največji. Naj sveča gori močno kakorkoli, če jo denemo v slab zrak, ali če pihne vanjo močan veter, mora ugasniti.

Vidite, tako je z mladostnimi leti. Življenje se je sicer utrdilo in ni več takih nevarnosti, toda slabe tovaršije, hudobni, nesramni ljudje zapeljejo človeka v nevarne kraje, zapeljujejo ga na umazan in okužen zrak in z Bogom zdravje! Luč življenja začne ugašati. Včasih pa zadostuje en sam veter, eno samo močno prehlajenje na plesu — življenje je izgubljeno, prime se pljučnica, jetika. Koliko takih mladih ljudi leže po nepotrebem v prezgodnji grob, ki bi lahko dočakali visoko starost. Ljudje si šepetajo na ušesa, ko spremljajo takega k mirnemu počitku in ko se vračajo domov: „Saj je sam kriv! Ko bi bil pameten, bi ne bilo tega. Živel je prenašlo!“

Kadar je sveča na polovico zgorela, najlepše gori, a ni treba drugega, ko sten prestreči ali ga zamoriti in sveča se upihne.

Tako je s človekom, ko nastopi polovico svojega življenja, t. j. moško dobo. Luč življenja se je dobro utrdila in mora biti že velika reč, da moža podere. A ni treba drugega, ko da Bog sten življenja prestriže ali zamori — da se n. pr. človeku zgodi kaka nesreča, da nesrečno pade, da se nanj kaj zvrne, da se prevzdigne in luč življenja ugasne, na veliko žalost cele družine.

Pa tudi če sveče nihče ne ugasne, tudi če vedno lepo gori — vendar enkrat zgori in ugasne, ker sveča sama sebe jé. Kadar steče vosek, zasveti še enkrat lepo in potem mirno ugasne. —

Kdo ne vidi v tem podobo človeškega življenja? Tudi če nismo bolni, vendar enkrat in sicer kmalu nam steče vosek in luč našega življenja ugasne. In ko bomo umirali — še enkrat se bomo zavedli in potem z Bogom svet! Duša bo splavala k tistemu, ki jo je ustvaril.

Pa le naj ugasne sveča telesnega življenja, le naj ugasne, samo, da ne ugasne v nas nikoli luč dušnega življenja. Naše dušno življenje se je začelo pri sv. krstu. Pri sv. krstu je duša oživila, ko je sprejela posvečujočo milost božjo in sv. Duha. In v znamenje, da dobi otrok pri sv. krstu iskrico in luč nadnaravnega življenja, gori med sv. krstom luč in poda mašnik otroku gorečo svečo v roke rekoč: „Sprejmi, o otrok gorečo svečo in neomadežan čuvaj svoj krst, izpolnuj zapovedi božje, da pojdeš, ko pride Gospod, na ženitnino Njemu naproti z vsemi svetniki in da boš živel vekomaj.“

Luč pa, ki jo je mašnik prižgal pri sv. krstu, se lahko upihne. Prvikrat ko otrok smrtno greši — duša umrje. Krivi so navadno starši, ki vse dovoljujejo otrokom, krive so slabe tovaršije in nevarni kraji, kamor je otrok zahajal.

Pri sv. izpovedi mašnik zopet očisti dušo in zopet prižge luč nadnaravnega življenja. V znamenje, da je otrok prijel na duši zopet posvečujočo milost, ki je luč nadnaravnega življenja, drži v roki, ko pristopa k prvemu svetemu obhajilu, svečo. In vsakikrat, ko se nam podeli kak sveti zakrament, se prlžgejo sveče, ki pomenjajo luč nadnaravnega življenja t. j. milost božjo.

Ko bomo ležali na smrtni postelji, nam bo prinesel mašnik sv. popotnico na dom. Pred mašnikom pa ponesejo luč. Ko bo mašnik stopil v hišo, kjer bo naša smrtna postelja, bodo prižgali na mizi dve luči. Ti luči pomenjate posvečujočo milost božjo, ki se nam bo na duši prižgala, pomenjate Jezusa Kristusa, ki pojde v naše srce.

Zadnji zakrament, ki ga prejmemo, je sv. poslednje olje. Ko bolnika pomazilijo s svetim oljem, prižgejo majhno lučico, ki brli poleg njega ponoči in podnevu. Ta lučica naznanja ljudem, da je bolnik spravljen z Bogom, da je pripravljen umreti.

Še enkrat se sveča prižge, preden umrje človek. To se zgodi v zadnjem trenutku. Kakor je mašnik pri sv. krstu otroku podal v roko svečo, tako se da tudi umirajočemu človeku v zadnjih zdihljejih svečo v roko. S svečo v roki se človek loči od tega sveta. Kaj pomenja ta sveča? Pomenja, da mora naša duša iti na nebeško ženitnino z lučjo, ki je posvečujoča milost božja.

Kristus je povedal to-le priliko (Mat. 25, 1): „Nebeško kraljestvo je podobno deseterim devicam, ki so vzele svetila in so šle ženinu naproti. Pet jih je bilo nespametnih in pet pa-

metnih. Petere nespametne so vzele svetila, olja pa niso vzele seboj. Pametne pa so vzele olja v svojih posodah s svetili vred. Ker se je pa ženin mudil, so vse podremale in zaspale. Opolnoči pa je šum vstal: Glejte ženin gre, pojdite, mu na-proti. Takrat so vstale vse tiste device in so začele napravljati svoja svetila. Nespametne pa so modrim rekle: Dajte nam svojega olja, ker naša svetila ugašajo. Pametne pa so odgovorile rekoč: Da ga morda ne zmanjka nam in vam, pojdite raje k prodajavcem in kupite ga. Kadar so pa šle kupovat, je prišel ženin in pripravljene so šle ž njim na ženitnino in vrata so se zaprla. Poslednjič pa pridejo tudi one device, rekoč: Gospod, Gospod, odpri nam! On pa je odgovoril in rekel: Resnično vam povem, vas ne poznam!“

Ta prekrasna prilika, ki jo je Kristus povedal, nas uči, da ne more nihče brez luči nadnaravnega življenja na nebeško ženitnino. Kdor pride pred Sodnika brez posvečujoče milosti božje, se gotovo pogubi. Zato nas Kristus opominja, (Mat. 25, 13): „Čujte tedaj, ker ne veste ne dneva, ne ure!“

Predragi! Umrli bomo enkrat, luč našega pozemeljskega življenja bo ugasnila. Na mrtvaški oder nas bodo položili in nas bodo kropili z blagoslovljeno vodo. A glejte! Ko bomo na mrtvaškem odru ležali, prižgali bodo sveče okolu nas v znamenje, da še živimo nad zvezdami, čeprav smo umrli za ta svet. Sveče bodo oznanjevale, da živi naša duša pri Bogu v svetih nebesih in vživa rajsko veselje!

Kristjani predragi! Ko boste današnji dan držali v rokah gorečo svečo, premišlujte, kako podobna je sveča našemu življenju: Zgorel bo vosek in sten enkrat tudi našemu življenju in takrat z Bogom svet! A le naj konča naše posvetno življenje, le naj ugasne luč pozemeljskega življenja, da bi le luč nadnaravnega življenja, ki jo je prižgal mašnik pri sv. krstu, nikdar ne ugasnila! Ta luč, ki se imenuje posvečujoča milost božja, naj vedno gori in naj nas spremlja ob smrtni uri na nebeško ženitnino!

Dr. Egidij.

2. Marija lajša ljudem težave starosti.

Zdaj izpustiš, Gospod, svojega hlapca
v miru, ker moje oči so videle tvoje zve-
ličanje. Luk. 2, 29.

Ljubezniv prizor se nam nudi danes v Jeruzalemskem templju: Marija prinese vanj božje Dete in daruje, kakor je bilo zapovedano v Mozesovi postavi. Dva starčka, Simeon in vdova Ana, sta tako srečna, da smeta Jezusa sprejeti v svoje naročje. Težko sta že prenašala težave starosti, ali vzdržavalo ju je hrepenjenje po Zveličarju sveta. Marija Devica ju utolaži in razveseli, ker jima položi božje Dete v naročje. Poln hvaležnosti vzklikne Simeon: *Zdaj izpustiš, Gospod, svojega hlapca v miru, ker moje oči so videle tvoje zveličanje.* (Luk. 2, 29)

Premišljujmo danes težave starosti in kako jih Marija lajša ljudem.

Sivi lasje so častna srebrna krona, vendar je visoka starost težka trnjeva krona. Sv. pismo opozarja v Pridigarju (12, 2—4) mlade ljudi, da bodo prišla leta, ki jim ne bodo dopadla. „Solnce otemni, varihi hiše se tresejo, mlinarice praznujejo in majhno je njih število; oni, ki gledajo skozi line, otemnijo, glas v mlinu potihne, pevske hčere postajajo gluhe, človek vstaja ob ptičjem petju.“

Skrivnostni stavki, kdo nam jih raztolmači? Sv. Bonaventura nam jih razlaga takole: Na jesen človeškega življenja, t. j. v starosti, se nagne solnce in nima več oživljajoče in ogrevajoče moči; nasledek je otrpnenje duha in telesa. — Varihi hiše se tresejo, t. j. koščeno ogrodje, ki nosi hišo našega telesa, postane šibko, omahuje in noče nič več prav nositi. — Mlinarjev je vedno manj; zobje izpadajo, in kar jih je, so deloma izgubili ostrost, deloma postali votli in ne morejo več opravljati službe. — Oči, ki gledajo skozi line, opešajo, tema pride nanje in človek ne razločuje več tako jasno, kot prej. — Glas postaja tih, hčere petja umolknejo. Glas se šibi, sluh je nezanesljiv. Starček ne ljubi več veselega petja; lirično, pevajoče, na rimanih stihih zibajoče se življenje se izpremeni v prozaično, zdihajoče, trudno življenje. Ne bilo bi se čuditi, ko bi starček v takem položaju zjutraj rad ostal na ležišču in spaval do poznega dne. Tudi to mu ni prisojeno, on se zbudi ob ptičjem, t. j. petelinovem petju in čim je stareji, tembolj ga zapušča spanec.

Slednjič pride na stare ljudi še en križ, in ta se imenuje zapuščенost. Star človek se čuti vedno bolj osamljenega, vse ga zapusti in skrbi ga, kdo mu bo stregel poslednje dni, kdo mu zatisnil oči.

Starost je tedaj velik križ, zatorej potrebujejo starčki tolažbe, pomoči in razvedrila. In kdo ga jim dá? Marija Devica. Enim olajša smrtne težave, ker jim izprosi po kratki bolezni srečno smrt. Drugim pomaga v potrpežljivosti živeti in junaško obhoditi zadnje postaje dolgotrajnega križevega pota. Težka je zadnja postaja. Zapustilo nas je zdravje, zlomljena nam je življenja moč. Zapustili so nas nekdanji prijatelji, ničesar ne moremo več doseči, ničesar delati na tem svetu, vsem smo v nadlego. Nihče nima več sočutja z nami; ni ga Simona iz Cirene, ki bi nam pomagal nositi križ.

Take težave starosti je občutila Elizabeta, Caharijeva žena, ki je v poznih letih dobila otroka in bila v velikih skrbih radi njegove bodočnosti. Res, da je bila žena sveta, a svetost nas ne obvaruje težav starosti.

Take težave je imela štiriinosemdesetletna vdova Ana, o kateri pripoveduje evangelij, da je sedem let živela s svojim možem, potem po postala in ostala vdova.

O takih težavah je vedel pripovedovati stari Simeon, ki je nosil težo svojih let le radi sladke nade, da bo videl Zveličarja in rešenika svojega ljudstva.

Težave starosti niti niso prizanesle svetemu apostolu in evangelistu Janezu. Ob Marijini smrti je štel Janez nekako petdeset let; k tem petdesetim jih je prišlo približno še drugih petdeset. In prijetna ravno ni bila Janezova starost. Pregarjan radi vere, izgnjan na otok sredi morja, ločen od sveta, ločen od še živih apostolov, je živo občutil trnjevo krono starosti. — Težka je bila starost za Elizabeto, za Ano, za Simeona, za Janeza, ali po svoji vdanosti in potrpežljivosti so postali zgled vsem starim ljudem. Kdo jim je za Bogom največ pomagal? Pomagala jim je Marija. Prišla je k Elizabeti v cvetu svoje mladosti, kakor da zelena in cvetoča vigred obišče pozno jesen. Tedaj je zasijalo zopet prijazno solnce tolažbe, prišlo je veselje v hišo, prijetno so tekale ure in jesen je donesla najslajše sadove.

Istotako je prinesla Marija tolažbo stari vdovi Ani in Simeonu. Oba bi bila rada prenašala težo svojih let, da bi se le izpolnila želja po obljubljenem Zveličarju. Davno sta zapustila svet, a tudi

v templju nista našla njega, po katerem je hrepenelo njuno srce. Tedaj pride Marije v božje svetišče in jima prinese tolažnika, po katerem sta koprnela, položi jima božje Detece v naročje — na presrečno srce, in solnce nepoznane sreče pozlati jima stara leta.

Tudi Janezu je olajšala Marija trnjevo krono starosti. Na otoku Patmos je videl visoko gospo; njena obleka je bila tkana iz solnčnih žarkov, dvanajstero zvezd ji je opletalo glavo in luno je imela za znožje. Ta gospa je bila Marija. O kolika tolažba za Janeza, da zopet vidi svojo ljubo Gospo, ki mu je bila toliko let dobra, ljubeča mati, od katere se je ločil tako težko. Sedaj, ko jo gleda v duhu, postane zopet otrok in v kroni njegove starosti rože nadkriljujejo trnje.

Vsi torej, bodisi, da že nosite častno krono starosti, ali si jo želite nositi, obrnite se do ljube Gospe in recite: „O Marija, ne zavrzi nas na stare dni! Ko nam bodo pešale moči, takrat se nam skaži našo ljubo Gospo; ne zapusti nas, skrbi za nas, pripelji nas v sveto nebo in pokaži nam sad tvojega telesa.“ Amen.

P. H. S.

Tretja predpepelnična nedelja.

Delajmo pokoro!

(Priložnostni govor ob štirideseturni pobožnosti sv. Rešnjega Telesa.)

Kakor podnevu pošteno hodimo;
ne v požrešnosti in pijanosti, ne v ne-
čistosti in nesramnosti, ne v kregu in
nevoščljivosti; temuč oblecite Gospoda,
Jezusa Kristusa. Rim. 13, 13. 14.

V dva različna tabora je razdeljen ves svet te dni bolj, kot drugekrati. Na eni strani so zbrani privrženci satanovi, na drugi prijatelji Jezusovi. Na eni strani se čuje zapeljivi glas, ki vabi k sebi in kliče: „Pridite, uživajmo pričujoče dobrote, in hitro rabimo stvari še v mladosti. Napolnujmo se z dragim vinom in mazili in naj nam ne odide časov cvet. Venčajmo se s cveticami, dokler ne zvenejo,“ na drugi strani pa slišimo mili klic kraljevega preroka: „Pridite, pokleknilimo pred Bogom, jokajmo pred Gospodom, ki nas je ustvaril, kajti on je naš Gospod, mi pa smo njegovo ljudstvo in ovce njegove čede.“

Predragi v Gospodu! Čegav glas bomo poslušali v teh dnevih, o katerih pravi sv. apostol Pavel: „Veliko, o katerih

sem vam že večkrat pravil, sedaj pa s solzami povem, veliko jih živi kot da so sovražniki Kristusovega križa, katerih konec je poguba," v teh dnevih, v katerih se prilika o izgubljenem sinu, ki je zapravljal svoje premoženje, tolikokrat uresničuje, v dnevih, ko se spolnujejo besede sv. pisma: „In ljudstvo je vstalo, da je jedlo in pilo, igralo in plesalo okoli zatega teleta," ali pa one besede: „Vol pozna svojega gospodarja in osel jasli svojega gospoda, Izrael pa je pozabil Gospoda svojega Boga," na katero stran se bomo obrnili, dragi verniki v dnevih, o katerih pravi prerok Izaija: „Gorje vam, ki zjutraj vstajate, da se pijanosti udajate, in do večer popivate, da od vina vsi gorite," v dnevih, ko še dober kristjan tako rad in tako hitro pozabi na Boga in na večnost, in se v posvetnem veselju spozabi? Oh, kam drugam se hočemo obrniti, kakor tje gori, kjer je vse stalno, vse večno, vse neskončno in neizpremenljivo, kam drugam, kakor do svojega Očeta in Stvarnika, kam drugam, kakor k tistemu, ki kliče: „Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obloženi in jaz vas bom poživil." „Moj jarem je sladak, in moje breme je lahko."

Kakor vidimo, da se na eni strani zbira četa, velika četa okoli hudobnega duha, tako vidimo na drugi strani drugo četo, ki se zbira okoli tabernakeljna Jezusovega; na eni strani krivični, ki kličejo z neba kaznen zaradi števila svojih grehov, na drugi strani pravični, ki prosijo Boga, naj jim prizanaša.

ln če pogledam vas, dragi v Gospodu, ter vas vprašam, kaj vas je danes privedlo sem v to svetišče Gospodovo, danes ob tako nenavadnem času, ko je toliko mrzlih src po svetu, ko še mnogo vernih kristjanov zapusti in pozabi svojega Boga, tedaj zamorem s trdnim prepričanjem reči: Vas ne premoti posvetno veselje, vas ne mikajo vabila, ker vi 1. sovražite greh, ker 2. ljubite Jezusa, ker 3. ljubite Marijo. Vi hočete dati zadoščenja Jezusu za grehe in razžalenja, ki se mu godé posebno te dni! Vesel zamorem vzklikniti in reči: O, ljubi Jezus, poglej, še najdeš ljubezen na zemlji, o Jezus, med našim dobrim ljudstvom še nisi zapuščen, Jezus med nami še nisi in ne boš pozabljen! Blagoslovi Ti moje besede, da bodo Tebi v čast, vam pa v korist!

1. Žalostno je bilo judovsko ljudstvo, ko je bilo pregnano v babilonsko sužnost; žalosten njih obraz, žalostna hoja, žalostna beseda. Ob rekah in potokih babilonskih so hodili in koprneči

se ozirali proti Jeruzalemu in Sionski gori, s solzami v očeh so vzdihovali po svetišču Gospodovem. Če pa so jih k veselju opominjali Babilonci, so z glavo odmajevali in bolestno odgovarjali: „Kako naj pojemo pesem Gospodovo v tuji zemlji?“ In niso peli, vzdihovali so, jokali so, plakali so, stokali so, da bi se bil kamen omečil. Glejte kristjani, to je podoba človeške duše, ki je Boga zapustila, ki živi v smrtnem grehu, ki hrepeni po miru, po Bogu. Po grehu se je človeško srce odtrgalo od neskončne božje ljubezni, iskalo je drugod sreče, ki bi zadostila njegovemu nemirnemu hrepenenju. Toda zastoj! Poglejte mladega človeka, kako se veseli, misleč da je srečen. Ali mar ni zadovoljil po sreči koprnečega srca, akoravno je Boga zapustil? Mlad človek, ki se tako rad veseli sveta in misli, da je v njegovem uživanju srečen, pa hitro spozna, da se je varal. Podoben je otroku, ki ugleda na vrtu drevesce z najlepšimi belordečimi cvetkami napoljeno. Te cvetice otroku silno dopadejo, z veseljem jih utrga, ves srečen se ž njimi igra, si spleta vence, toda cvetje ovane, venci se poteptajo in drevje stoji prazno in žalostno brez sadu. V življenju brez Boga, dragi kristjani, ni sreče, ni miru!

Kakor mrzla spomladanska slana pomori, zatre cvetice, tako pomori življenje v grehu srečo človeškega srca. Povej mi, nesrečna duša, ali si v grešnem življenju našla zaželeno srečo? — Ah, tvoje srce je bilo poprej božji vrt, Bog sam je z veseljem prebival v njem; pa v grehu, v katerem si mislil najti vso srečo, je postal zanemarjen, opustošen vrt, v katerem raste trnje in plevel, kjer so poprej rastle bele lilije nedolžnosti, modre vijolice ponižnosti, rdeče vrtnice božje ljubezni, zdaj bohotno raste osat; kjer so poprej prebivali angeli božji, zdaj kraljuje poglavar pekla. Ali je to sreča za človeško srce? Srce poprej mirno — postane zdaj nemirno, nepokojno kakor od valov razburjeno morje, tako je po grehu človeško srce! O nespameten človek, ki sam sebi odvzame to srečo, ta mir, nespameten človek, ki se prostovoljno odtrga od Boga, in gre v sužnost hudobnega duha! „Pojdi kamorkoli hočeš,“ pravi Gospod po sv. Avguštinu, „nezvesta duša, in če kje v stvareh najdeš pravi mir, nisem več tvoj Bog!“

Greh ukrade mir, vzame veselje srca! Greh te poniža pod nespametno žival, zakaj ta ne stori greha, ti pa, ki nosiš podobo božjo, neumrljivo dušo, prelomiš postavo božjo, torej si slabši

kot žival. Smrtni greh te oropa posvečujoče milosti božje. Angeli so se radovali nad teboj; ko si pa storil smrtni greh, si postal iz prijatelja božjega sovražnik božji, vreden večne kazni. Vsem grešnikom pravi Gospod: „Resnično vam povem, jaz vas ne poznam.“ Greh podjarmi tvojo dušo telesnim strastem, podjarmi hudobnemu duhu in jo popolnoma umori. Duša tvoja je prišal od Boga in Bog sam je njeno pravo življenje; greh jo pa loči od Boga; živ po telesu nosiš, o grešnik, v sebi ostudnega mrliča, lastno dušo, katero je umoril smrtni greh. Kolika nesreča, kolika škoda! In vendar kristjani, kaj vidimo zlasti te dni? Ali svet ne sili takorekoč od Boga, ali noče takorekoč siloma še nakopati si nemirne vesti, ali ne izrabi predpustnega časa do zadnje minute, preden mašnik izpregovori velepomembne besede: „Spomni se, o človek, da si prah, in da se boš v prah izpremenil!“

Ko bi prišel kak pogan te dni na krščanski svet in gledal žtvljenje kristjanov, tedaj bi se vprašal: „Ali je to tisto ljudstvo, ki moli križanega Boga, ki uči: zatajaj samega sebe, ali so to tisti ljudje, ki hodijo po ozki poti v nebesa?“ Da, ko bi naši lastni pradedje prišli na svet te dni, tedaj bi se čudili, kam je zašlo toliko vernih njihovih potomcev! Kdo prešteje duše, ki izgube te dni nedolžnost, srečo, Boga, nebesa, z eno besedo vse!

Stari pogani so z nečistostjo in nezmernostjo služili svojim bogovom; o dragi v Gospodu, ali ni pri kristjanih skoro ravno tako? Bili so časi, ko se je nečistost skrivala, dandanes se opravičuje kot človeška slabost in povzdiguje kot čednost! Sveta katoliška Cerkev, krščanstvo se zaničuje, poganstvo, greh se visoko ceni. Marijine družbe, družbe treznosti se zasmehujejo; pijančevanje, plesi in nečistost se javno opravičuje in priporoča. Kam plovemo? Naši predniki bi si svoj obraz zakrili in vzkliknili: „Kam je zašlo naše ljudstvo?“ Zato pa kristjani moji: proč od greha, proč od onega, ki nam jemlje mir in veselje, ki nam jemlje ljubezen do Cerkve in do Boga! Vrzimo od sebe dela teme in oblecimo Jezusa Kristusa!

2. Če pa nočemo že greha pustiti, ker je tako ostuden, ker nam vzame mir in srečo, pustimo ga iz ljubezni do Jezusa! On je nas ljubil, on je za nas trpel.

Bližal se je tretji velikonočni praznik, odkar je javno učil naš Zveličar. Po krasni genezareški dolini so se pomikale množice, namenjene v Jeruzalem, da bi se udeležile velikonočnih praznikov. Slišali so pa, da se Jezus nahaja v Kafarnaumu, zato

so se hoteli zbrati okoli njega, da bi ga spremili do Jeruzalema. Ravno takrat pa so se vrnili apostoli do Jezusa, da bi mu sporočili o tem, kar so bili storili in učili. Ker so se pa okoli Jezusa zbirale množice, ki so prihajale od vseh strani, zato reče apostolom: „Pojdite na stran v samotni kraj, in se malo odpočijte!“ Apostoli so nato z Jezusom stopili v čoln ter so se čez jezero prepeljali. Toda množice so šle peš okoli jezera in so prehitele Jezusa in apostole. Ko stopi Jezus iz čolna in zagleda množico, ki je bila kakor ovce brez pastirja, tedaj vzdihne: „Množica se mi smili!“ Ni si privoščil nič počitka, šel je na goro, pričel je učiti in ozdravljati je bolnike. Medtem pa se je nagnil dan. Apostole je skrbelo kaj bo ponoči s to množico, ki je bila povrh še lačna, zato so prosili Jezusa: „Spusti množico, da gredo v vasi in kaj jedi dobé.“ Jezus pa jim odgovori: „Ni jim treba hoditi; dajte jim vi jesti . . . koliko kruhov imate?“ In Andrej je odgovoril: „Mladenič je tukaj, ki ima pet ječmenovih kruhov in dve ribi; ali kaj je to med tolikanj?“ Jezus pa je rekel: „Recite ljudem sesti!“ In vsedlo se je samih mož 5000 brez žen in otrok. Tedaj je Jezus vzel ribe in kruhe, pogledal proti nebu, zahvalil nebeškega Očeta, blagoslovil kruhe in ribe ter dal učencem, da bi jih razdelili med množico. In ko so bile množice nasičene, reče svojim učencem: „Poberite kosce, da konca ne vzamejo!“ Tedaj so pobrali in napolnili dvanajst košev s kosci, ki so ostali od petih ječmenovih kruhov. Množice so strmele nad čudežem in so hotele Jezusa za kralja napraviti, Jezus pa se je umaknil in je zbežal na goro.

Predragi v Gospodu! Ponovil sam vam to svetopisemsko zgodbo, da spoznate neskončno ljubeče in usmiljeno srce Jezusovo. Množica je hitela za Jezusom lačna, žejna in utrujena, da bi slišala njegove besede in je bila nasičena. Pustila je svoj dom, svoje delo, svoje skrbi in hitela za Jezusom in bila popolnoma srečna. Tako je storila množica tiste dni! Kako pa dela množica današnje dni? Sita je in razkošna, toda brez Jezusa — in zato ni srečna! Za Jezusom ne hiti, od Jezusa gre proč in zato nima Jezusa ne tukaj ne tam. Jezus ponuja svojo ljubezen ljudem, a svet zanjo ne mara, pač pa išče druge ljubezni, in zato ni srečen! O kristjani, zato pa pravim vam: Nazaj k Jezusu, nazaj h Kristusu in lačni in žejni na duši bodo nasičeni in žalostni bodo potolaženi. Glejte tam pred tabernakelnom gori luč, glejte tam stanuje, tam kraljuje naš Gospod! Kaka

slovesna tihota vlada krog altarja, okrog njegovega trona! Angelov nebrojne množice plavajo krog altarja, zakrivajoč svoje obličje, kličejo in moleče svetega Boga! Pred tabernakelnom pa kleči množica, starček in ženica, mož in mladenič, dekle in otrok ... Vseh oči so obrnene v tabernakelj, na ječo njegove ljubezni. Vse je tiho. Tu ni šuma, kot na plesiščih, tu ni upitja, kot na noriščih, tu ni strasti, le tiha in sveta molitev kipi proti nebu kot dišeče kadilo. In to množico, ki je lačna na duši, nasičuje Jezus s svojim telesom in svojo krvjo! O kristjani, ali vas ne gane ta prizor? Zato vam pravim: Proč od greha, proč iz ljubezni do ljubečega Jezusa! Če vas pa ne gane njegova ljubezen, tedaj naj vas gane njegovo trpljenje.

Na kamenitem sedežu v Hebronu je nekdamazilil Samuel nedolžnega Davida, predpodobo Jezusovo. In dišeče mazilo je kapljalo doli po zlatih kodrih; pastirska palica je bila njegovo žezlo, in kmalu potem je bil David proglašen za kralja v Hebronu in Jerihi in v Jeruzalemu je postavil svoj tron. Sedaj pa pogledajte na Pilatovo dvorišče! Izraelovi potomci kronajo svojega kralja, slavnega vnuka Davidovega. Pilatovo dvorišče je njegova prestolna dvorana, kamen njegov tron, trnje njegova krona, trst njegovo žezlo, raztrgan plašč njegova kraljeva obleka, in ta kralj gre po stopnicah navzgor, da bo proglašen za kralja svojega ljudstva. Tukaj stoji v neizmerni žalosti in neizmerni milobi, njegova sveta kri teče kot kraljevo mazilo po njegovih kodrih, izpod trnjeve krone pa obrača svoje mile oči polne ljubezni na svoje nesrečno ljudstvo. In tedaj pristopi Pilat, da ga kot kralja proglasi! Ne, on zakliče z močnim glasom: Ecce homo! Glejte — kakšen človek! Za hip vse utihne! —

In v tem trenutku se oglase pozavne v tempeljnu v znamenje, da bo zaklano duhovsko velikonočno jagnje, ljudstvo pa divje zakriči nad svojim Kraljem: Proč ž njim, na križ ž njim! Ecce homo! O Oče nebeški, pogledj ga, tvoj sin je, tvoj edini ljubljene sin! Ecce homo! Pogledj, Marija, svoje neskončno ljubljeno dete v tej obleki! Ecce homo! Vi angeli božji, zakrite svoje lice, da ne videte Njega, kateremu ste prepevali nad Betlehemskim hlevom! Ecce homo! o človek, grešnik, sedaj ga pa še ti pogledj, saj je kronani Jezus tvoje delo. Pogledj Odrešenika, svojega Boga, ali ga hočeš še križati? Pogledj ga, ki te je rešil pekla, ki ti je tolikokrat odpustil grehe, ki je sam sebe zapustil, ki te ljubi bolj, kot samega sebe, ali ga hočeš umoriti? Ali hočeš

tudi reči: „Križaj ga, četudi je moj prijatelj, moj brat, moj do-brotnik, moj Odrešenik!“ — Pravijo, da je cesar Tit jokal, ko je videl Jeruzalem razdejan, da je Aleksander se solzil, ko je videl mrtvega Darija, in ti vidiš krvavega Zveličarja in se ti ne smili? O Jezusovi morilci še niso izmrli! Umrli so rabeljni, na njihovo mesto pa so stopili kristjani! Judje so ga umorili le enkrat, kristjani pa tolikokrat, kolikokrat smrtno greše! Če te ne gane o kristjan ljubeči Jezus, naj te gane trpeči. Zato pa rečem zopet: Proč od greha, proč od nečistosti in nezmernosti, oblečite ljubečega in trpečega Jezusa!

3. Toda morda, kristjan, da nimaš zaupanja do Jezusa, ker se ga bojiš radi svojih grehov. O tedaj ti pokažem eno rešilno zvezdo, tedaj te spomnim na Marijo! Ona je brez madeža spočeta, torej je prva za Bogom.

Holofern je obkolil mesto Betulijo, da bi meščane prisilil, naj se udajo. V tej stiski se je ljudstva usmilila pobožna žena Judita po imenu. Bila je silno bogata in prelepega obličja, pa vendar je na tihem živela, ostra oblačila nosila in se postila vse dni svojega življenja. Iz usmiljenja do stiskanega ljudstva pa se je ponudila starešinam, da reši ljudstvo. In res, ponoči pride v šotor Holofernov, vzame mu meč, odseka glavo in tako reši narod njegovega največjega sovražnika. Ljudstvo plane nad Asirjane ter jih pobije, Judito pa vse hvali, rekoč: „Ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva.“ — Če je ljudstvo tako hvalilo in slavilo Judito, ki je rešila ljudstvo samo časnega sovražnika, kaj naj rečemo mi kristjani o Mariji, ki nas je rešila večnega sovražnika, ki je hudobni kači glavo strla? Kdo bi bil tako brez srca, da bi ne ljubil one matere, ki je nam rodila onega, ki je: Odrešenik skesanih grešnikov, jed lačnih, ščit preganjanih, zdravilo bolnikov, rešitelj umirajočih, ogledalo kristjanov, veselje, upanje in sreča vseh, ki ga ljubijo! O srečna je taka mati, blagoslovljen njen spomin! V nekdanjem poganskem Rimu so sezidali tempelj na čast boginji ljubezni, ker so tri device, ki so v tempelju služile, prelomile obljubo devištva! Najčistejša Rimljanka je bila izbrana, da je tempelj posvetila. Kakšna čast in sreča za njo! Toda kaj je to proti časti Marijini! Med milijoni in milijoni devic in ženâ cele zemlje je edino ona izbrana, ne od ljudi, ampak od Boga, odtrgana iz svoje samote in tihote ter poklicana, da postane mati Odrešenikova. Nimam besedi, da bi dostojno popisal to Marijino čast! In s čim si je ona to čast za-

služila? O poslušaj, grešni svet! S svojo čistostjo in nedolžnostjo! To je bila cena, s katero je kupila to neizrekljivo svojo čast. O kako prijetna in dišeča cvetica mora biti torej sveta čistost v božjem vrtu! Zato pa je Marijo slavil in bo slavil vesoljni svet. Ni ga bilo pobožnega pisatelja, ki bi o Mariji ne pisal, ni ga bilo svetega pesnika, da bi o Mariji ne peval, ni ga bilo cerkvenega slikarja, da bi Marijinih podob ne slikal, ni ga bilo katoliškega naroda, da bi Marije ne častil, ni ga bilo svetnika, da bi Marije ne ljubil! Kristjani ljubimo Marijo in imejmo zaupanje do nje tudi mi, potem bomo deležni njenih milosti!

Toda kaj hočemo mi kristjani storiti, da bomo tudi vredni teh njenih milosti? Storimo to, kar posebno priporočajo goreč Marijin častilec prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski: Zati-rajmo pijanstvo, najbolj žganjepitje in vse to, kar je nevarno za sveto čistost! Zdržimo se torej greha! Pred vsem pa teh dveh, ki sta skoro vedno skupaj združena, in ki imata tudi druge smrtne grehe seboj v svojem spremstvu. O, kako Marijo boli, ko vidi toliko krščanske mladine, ki zapušča svojo mater in hiti v naročje satanovo, kako jo peče srce, ko vidi, da so celo oni, ki hočejo še njeni biti, vklenjeni v verigah hudobnega duha, ko vidi na njih greh, ki je najbolj ostuden v njenih očeh. O po zunanjem bi bil marsikdo še Marijin čestilec, marsikdo bi nosil še Marijino svetinjo na svojih prsih, ko bi ne bilo treba svojega srca dati Mariji, ko bi ne bilo treba čisto živeti.

O kristjani bodimo odkriti Marijini čestilci. Če ji hočemo kako uslugo, kako veselje storiti, tedaj napovejmo boj nezmer-nosti in nečistosti.

Zato pa v tretjič rečem: Proč od greha, kakor podnevu pošteno hodimo, pošteno pred ljudmi, pa tudi pošteno pred Bogom in pred Marijo!

Kristjani! Ti dnevi naj bodo za druge dnevi greha, za nas pa naj bodo dnevi pokore. Sovražimo greh, ker nam vzame srčni mir, sovražimo ga iz ljubezni do Jezusa in do Marije! Njega pa, ki biva mnogo kje užaljen in zapuščen v svoji ječi ljubezni, prosimo, naj prosí za svoje sovražnike, kot je nekda j prosil na gori Kalvariji, svojega nebeškega očeta: „Oh, oče nebeški, od-pusti jim, četudi vedo, kaj delajo.“ Amen.

Ivan Baloh.

Prva postna nedelja.

1. Postne pridige o žalostnem rožnem vencu.¹

I. Ki je za nas krvavi pot potil.

In glej! angeli so pristopili in mu stregli. Mat. 4, 11.

Ko so ga smrtne težave obšle, je dalje molil. Njegov pot pa je bil, kakor krvave kaplje, tekoče na zemljo.

Luk. 22, 43. 44.

1. Dvakrat — beremo v sv. pismu (Mat. 4. 11. Luk. 22. 43.) — se je Jezus v svoji zapuščenosti in bridkosti poslužil svojih stvari, sv. angelov, v tolažbo, podporo in pomoč. In oba dogodka sv. učeniki postavljajo v skrivnostno zvezo.

Današnji sv. evangelij izpričuje, kako je šel Jezus v puščavo Kvarantanijo med Jeriho in Jeruzalemom, da bi se po zgledu Mozeša in Elije v samoti in tihoti s postom in molitvijo pripravil na svoj prihodnji poklic. Jezus gre človeka iskat venkaj v puščavo, kamor se je bil z grehom podal, zato da bi ga pripeljal v pravi vrt, v nebeški raj. Tu v puščavi se je hotel Jezus nasproti postaviti satanu, ki se je bil vrinil v prvi raj in človeka pahniti iz njega; satana je hotel premagati, ki je v izkušnjavj premagal prvega človeka in z njim vse potomce pripravil v nesrečo. Gospod je izkušnjavca, trikrat ga napadajočega, premagal ter sramotno zapodil v beg. Na to pa so angeli pristopili in so mu stregli.

2. In pozneje zopet pripoveduje sv. evangelij, ko je hotel Jezus Kristus svoj poklic — odrešenje človeštva — dovršiti, da se je podal na drug gorat kraj — na Oljisko goro, kjer se je pripravil na svoje trpljenje. In kakor nekateri razlagavci sv. pisma menijo, je zopet dopustil, da se mu je satan približal

¹ Opomba. Pri izdelovanju teh govorov so bili pomočki: Kristusovo življenje in smrt. II. del. Moh. dr. — Betrachtungen über das bittere Leiden Jesu Christi von A. F. Lennig. II. Aufl. Mainz 1877. — Maria Rosenkranz-königin von S. Knoll. Regensburg 1859. — Dr. Massl's Erklärung der heiligen Schrift. — Osnovani in izpeljani so tako, da se vvod naslanja na nedeljski evangelij, iz tega se preide na skrivnost, ki se v razlagi obravnava v bistvenih potezah, in sklep, če mogoče, se zopet ozre na evangelij. Torej se lahko rabijo kot nedeljske pridige pri navadni službi božji, ali pa, če se 1. odstavek vvida opusti, kot samostojne postne pridige z malimi izpremembami. Zato je na čelu dvojni rek.

(cf. Dr. Schusters Bibl. Gesch. v. Holzammer. II. p. 329.), ki mu je zdaj vse predočeval, kar bi vtegnilo zbegati in preplašiti njegovo dušo, da bi tako preprečil bližnje odrešenje sveta. A tudi zdaj je Kristus satana premagal. Kakor nekdanj pri izkušnji v puščavi, tako vidimo tudi v tem bojevanju, kako se je slednjič poslužil pomoči svoje stvari, sv. angela, ki priplava iz nebes, njegovo človeško naravo, ki se je vsa zgrozila pred bližnjim trpljenjem, potolažit in pokrepčat.

3. Tako vidimo, da ste te dogodbi iz življenja Gospodovega v nekaki skrivnostni zvezi. — Kakor nas današnji sv. evangelij prve naravnost opomni, tako želi sv. Cerkev v postnem času, da se spominjamo i druge. Saj njena opravila in bogoljubne vaje merijo na to, da bi verniki premišljevali bridko trpljenje Gospodovo. Ko nam svetuje v postnem času moliti žalostni del svetega rožnega venca, hoče nam ravno trpečega Jezusa pred oči postaviti. Zato bo primerno, da si izvolimo v premišljevanje žalostni rožni venec, naj bi ga molili s toliko večjo dušno koristjo. Ko torej molimo prvo skrivnost: „Jezus, ki je za nas krvavi pot potil,“ se spominjamo vsega, kar je Jezus trpel na Oljiski gori. Tega se boste prepričali, ako mi sledite v premišljevanju, ki vam pojasni:

1. Kakšne smrtne težave je Kristus prestal na Oljiski gori?

2. Zakaj jih je prevzel?

Z božjo milostjo bo to premišljevanje tudi naše srce presunilo, da bo imelo sočutje z Jezusom ter ga tolažilo v njegovi bridkosti.

I. Ni bilo prvokrat, da je Sin božji šel na Oljisko goro. Sv. pismo naravnost večkrat omenja, da je imel Jezus navado, ko je čez dan bival v Jeruzalemu ter učil v tempelji, zvečer s svojimi učenci podati se na vrt Getzemani, da bi ondi molil.

Tudi zdaj gre s svojimi apostoli, ko je bila končana zadnja večerja, tja gori; on ve, da je zadnjikrat, ker kmalu se bo začelo njegovo bridko trpljenje v odrešenje sveta.

Prišel je do vrta, pustil svoje učence zunaj, le tri najljubše Petra, Jakoba in Janeza vzame v vrt, a še te pusti nekoliko za seboj, in prične se zanj skrivnostna, neizrekljiva žalost, o kateri pravijo vsi razlagavci sv. pisma, da je bila največja bridkost, ki je kdaj prišla čez človeško srce.

Tu so ga obšle smrtne težave; Jezus na Oljiski gori trpi na duši in na telesu.

1. Tu zdaj Kristus kleči na obrazu pred svojim Očetom. Njegovo srce se zgrozi zbog vsega, kar ima kmalu priti čezenj. Nemir, nepokoj, zbeganost, strah, boleost se polasti njegove duše, da je takorekoč vtopljena v nočno temoto. Glejte ga v duhu, kako ves oslavljen, bled, tresoč se zdihuje proti nebesom. Zdaj so se izpolnile o njegovi duši prerokove besede (Ps. 68, 2, 3.): „Vode so pridrle do moje duše. Tičim globoko v blatu, in ni najti dnà, prišel sem v globočino morja, in vihar me je pogreznil.“ Zdaj se izpolnjuje, kar na drugem mestu kraljevi prerok govori (Ps. 54. 5.): „Moje srce se v meni trese, in smrtne groza me prepada; strah in trepet je prišel nad me, in temote so me pokrile (bridkosti, težave so me obdale).“

Kristus je pravi Bog, lahko bi se bil ognil tej dušni bridkosti, a kot pravi človek, ki je vse — razen greha — nam enako imel, je prostovoljno hotel prestati vse bridkosti in smrtne težave. Odtod njegova beseda do dragih učencev: „Moja duša je žalostna do smrti.“ (Mat. 26. 38.) V tej bridkosti išče tolažbe v nebesih, zato zdihne (26. 39.): „Oče, ako je mogoče, naj grekelih trpljenja od mene, pa vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti.“

A vkljub temu, da se mu prikaže angel iz nebes ter ga pokrepča, ko mu naznani voljo Očetovo, ne neha njegovo trpljenje, marveč se še pomnoži in prešine

2. vse njegovo presveto telo. Trikrat je molil Gospod, zmiraj bolj goreče, potem je prišel angel, ki je pokrepčal njegovo človeško naravo, katera bi bila sicer lahko omagala in že tukaj umrla.

A čudno, da šele zdaj sv. pismo pristavi: „In ko so ga smrtne težave obšle ... (gl. zgoraj).“

Dušne bridkosti so zdaj šele dosegle svoj vrhunec, sveto pismo jih imenuje celo smrtne težave, pričel se je za Jezusa smrti boj. Kakšna groza in strah, kake težave ga obdajajo, priča zdaj njegovo sveto telo. Ne curlja navadni pot iz njegovega smrtnobledega telesa, ampak kri njegova se tako vzburka, da sili pri vseh žilicah venkaj in kakor kaplje rosi na zemljo.

Tako Kristus v vrtu Getzemani trpi na duši in telesu, tako ondi poti krvavi pot.

II. A zdaj sem vam povedal le vnanjo dogodbo, kakor nam jo sv. evangelisti kratko pa resnobno pripovedujejo. Misleč kristjan rad vpraša po vzroku te smrtne težave, tega krvavega potu.

V naš pouk in v našo dušno korist nam sv. očetje in drugi cerkveni učenci tudi izpopolnijo to, kar zamolče evangelisti, razložijo, za kaj je mili Jezus že na Oljiski gori toliko trpel. Čujmo nekatere vzroke:

1. Med take vzroke štejejo cerkveni pisalci duhovni pogled Jezusov na vsa trpljenja in grenko smrt, s katerimi je moral zadostovati za grehe.

Vsi ljudje skupaj bi ne bili mogli sprave dognati z razžaljenim Bogom. Sanio Jezus, kot Bog in človek, je mogel in je tudi hotel to spravo dognati iz ljubezni do nas ljudi.

Toda grozne so bolečine, ki jih mora vsled tega sprejeti. Vse te si je hotel na Oljiski gori, kakor ga bodo po vrsti zadevale, predočiti, vso to težo je hotel spoznati in občutiti in svojemu Očetu razodeti svojo popolno udanost za sprejem tega trpljenja.

Tako gleda Kristus vsled svoje vsegavednosti v duhu naprej celo vrsto trpljenja na svoji duši in na svojem telesu. Vidi, da je izdajavec že blizu, vidi, kako ga rablji vežejo, sujejo, vlečejo k Anu in Kajfu, vidi grozno bičanje, trnjevo kronanje, zasramovanje; pljuvanje, krivično obsodbo, križ, v duhu hodi po križevem potu, vidi krvavo križanje, smrt v največji zapuščenosti. Kaj bi pač človeku na svetu navdalo večji strah in grozo, kakor če ve in vidi, da ga čaka neznansko trpljenje in grenka smrt? — In vse to se je zdaj v enem trenotku nagromadilo na Jezusa, vse to pretreslo njegovo milo srce — kaj čuda tedaj, da se je človeška narava Gospodova vsa zgrozila, da je srce Zveličarjevo obšel tak strah, da se ga je lotila taka žalost, da mu je krvavi pot rosil iz vseh udov ter kapljal na zemljo —

A s to svojo smrtno težavo, glejte, hotel je Gospod odvzeti grenko željo, ki ga smrt prizadeva nam ljudem.

Smrtne strahove za nas je hotel zmanjšati in nam olajšati grenko smrt, da bi njegovi služabniki rahlo in sladko umirali. In res so njegovi zvesti služabniki — svetniki — mirno, sladko umirali z apostolom (Filip. 1. 23.) govoreč: „Želim razvezan biti in s Kristusom prebivati.“ — A kakšna je bila in bo smrt grešnikov. Pomislite na izdajavca Judeža, na toliko zavrženih . . .

Kristjani, ozrite se v duhu na Jezusa v Getzemani, kako v smrtnih težavah kleči in poti krvavi pot; in če vam vest pravi, da ste veliki grešniki, o pri tej priči sklenite resnično izpreobrnjenje in ne grešite več, kajti ravno

2. greh je nadaljni vzrok Jezusove smrtne težave na Oljiski gori. — Grehi vesoljnega človeštva stopijo zdaj pred Gospodove oči. Vsi grehi — kratka beseda, a grozen obseg. Kristus vidi vse grehe v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti; grehe, ki so se zgodili pred njegovim trpljenjem, grehe, ki se bodo storili po njegovem trpljenju, vidi jih od začetka sveta pa do konca njegovega. Tedaj je svet že 4000 let obstal, od takrat je preteklo blizo 2000 in kdo ve, koliko jih bo še, kako dolgo bo človeštvo še množilo greh. Vse to pa vidi Kristus na Oljiski gori stati pred svojim duhom.

Komaj je svet stal 1500 let, je bilo že toliko greha, da je Bog rekel: „Žal mi je, da sem človeka ustvaril“ (1. Moz. 6. 7.) in je vse človeštvo razen Noeta pokončal. Vsi ti brezbrojni grehi stojé Zveličarju pred očmi. A z novim zarodom raste tudi nov greh. — Prišlo je ostudno malikovalstvo s svojimi gnusobami. In celo Izraelci, izvoljeno ljudstvo božje, kolikokrat se pregreši zoper Boga! — In med kristjani? Gens sancta, populus acquisitionis... O kako se mu je izneveril. Kdo bi štel grehe kristjanov? Na Oljiski gori že Kristus vidi vse grehe, kar jih je storilo poželenje mesa... oči, napuh življenja... Vidi vsa bogoskrunstva, vse umore, poboje, rope, krive prislege, krivice, goljufije, sleparije, hinavščine.

Na Oljiski gori vidi Kristus tvoje grehe, kristjan, ki si jih storil v mislih, željah, djanjih. Naj si jih storil tudi v najskrivnejšem kotiču, videl jih je tako jasno, kakor bi jih bil storil pri belem dnevu. Misli ti na vse, če moreš, od prvega, ki si ga storil, pa do zadnjega, ki ga še boš. Ali veš tisti greh, zbog kterega bi ves zardel, če bi ga vedeli ljudje; veš še onega, ki si ga toliko časa nosil seboj in se ga nisi spovedal... Glej, Zveličar tvoj ga je videl že na Oljiski gori in je zbog njega prestajal smrtne bridkosti.

A Kristus pozna vso velikost in hudobijo greha, on pozna neskončno razžaljenje božje in vso nehvaležnost, ki tiči v grehu. Le on spozna popolno božje veličastvo, ki je žaljeno, pa nizkost, ničevost grešnikovo, ki žali to neskončno svetost in mogočnost.

Vse to vidi, spozna, vse to grozno breme vzame nase, kakor bi bili njegovi lastni grehi. Ta pogled, to spoznanje, to breme mu je zavdalo tak strah, tako boleost, da je padel v smrtno omedlevico, da mu je kri stopila po vsem životu venkaj in kapljala na zemljo. Zato piše sv. Bernard: Njegovi ljubezni ni zadostovalo, da bi bil naše grehe objokaval s svojimi solzami, ne, hotel je iz vseh udov svojega sv. telesa prelivati krvave solze, da bi tebe in vse ude svojega duhovnega (mističnega) telesa — vso Cerkev — popolnoma opral in očistil.“

Ako vse to pomisliš, potem se več ne čudiš, da Jezus na Oljiski gori toliko trpi in bridko zdihne: Moja duša je žalostna do smrti; da se zgrudi k tlom in poti krvavi pot.

In če pomisliš, da ravno zavoljo tvojih grehov te smrtne težave prestane, mora to tvoje srce močno ganiti in napolniti z ljubeznijo do Jezusa. „Nič — pravi sv. Ambrož — me bolj ne vleče, da preišlujem ljubezen Zveličarjevo, kakor smrtna težava (njegova na Oljiski gori). Saj je čutil to žalost za mene on, ki ni imel vzroka žalovati za sebe.“

Taka čuvstva, dragi moji, naj vzbudi v nas duhovni pogled na Jezusa, na krvavi pot potečega, — Ako hočeš vedeti, kako velik stud nad grehom moraš imeti, glej na trpečega Zveličarja! Kedaj pač boš začel ti, kristjan moj, žalovati nad svojimi grehi, kedaj spokorne solze točiti, ko slišiš, da Jezus zavoljo njih toči krvave solze! O glej, da sad Jezusove smrtne bridkosti vsaj nad teboj ne bo zgubljen. Zato te Cerkev kliče o tem veliko-nočnem času k odkritosrčni izpovedi...

3. Tretji vzrok Krisusovih smrtnih težav in njegovega krvavega potu je bil pomislek na majhno korist njegovega trpljenja pri mnogoterih ljudeh.

Kako rad bi bil Jezus nase vzel grozne muke, ko bi bil videl, da bodo vsi ljudje hvaležno spoznavali to neizrekljivo dobroto ter si jo obračali v prid!

Ali kaj mora videti? Da bo vse njegovo zveličansko delo za milijone zastoj, da jih bo neštevilno pogubljenih in le malo zveličanih. Vidi malikovalske rodove, kako zoper boljše svoje spoznanje ravnajo in se vdajo poželenju mesa in se pogube; vidi trdovratne Jude, ki vkljub vsem čudežem vender ne verujejo; vidi trume krivovercev in nevercev v vseh stoletjih, ki zapirajo oči krščanski resnici ter hite v pogubo; vidi pa tudi mlačnost,

slepoto in nehvaležnost toliko kristjanov, ki vkljub vsem zveličanskim pomočkom v grehih ostanejo ter se pogubé.

Tu na gori je hotel Kristus ljudi preroditi v otroke božje; ako bi bil videl, da se bodo res vsi izveličali, bi ta zavest bila pomanjšala njegovo dušno žalost. Ker je pa videl, da se jih bo vkljub njegovemu trpljenju in bridki smrti veliko pogubilo, je je njegova žalost dosegla najvišjo stopnjo. Toliko sem — mogel je sam pri sebi zdihniti — storil za ljudi, nebesa sem zapustil, 33 let se trudil zanje, zdaj hočem še zadnjo daritev izvršiti — in vse to bo zastonj, veliko jih bo pogubljenih.

O kristjan, kdo bi mogel opisati, kakšne bridkosti je občutilo Jezusov srce pri tej grozni misli zavoljo pogubljenja ljudi, katere je tako neizrekljivo ljubil! Zdaj pač ložje razumemo, zakaj je Gospod večkrat padel na svoj obraz ter milo zdihnil: „Oče, ako je mogoče, vzemi ta kelih trpljenja od mene“; zdaj se ne čudimo, da se smrtnobled zgrudi na zemljo, da njegovo telo poti krvavi pot. Spomin, da bode njegovo trpljenje brez sadu pri toliko nespokornih, trdovratnih, sebičnih, maščevanjaželnih, nečistih, goljufnih ... kristjanih, prizadene njegovemu srcu nepopisno žalost.

Krščanski prijatelji! Ali je Kristus na Oljiski gori v duhu gledal med nesrečneži, ki ne bodo deležni sadu njegovega odrešenja, temveč pogubljeni — tudi katerega izmed nas? Že misel na tak konec nas navdaja s strahom. Ako ti dozdanje življenje prerokuje tak konec, o prepreči ga, dokler je čas. Ti ne moreš točiti krvavih solza, kakor Jezus na Oljiski gori, a prosi ga za spokorne solze, kakoršne so točili David, Peter, Magdalena, in veljala ti bo beseda psalmistova (Ps. 50.): „Potriega in skesanega srca, o Gospod, ne boš zavrzel.“

4. A še en vzrok navedejo sv. očetje za te smrtne težave in krvavi pot Jezusov na Oljiski gori. To, pravijo, je premišljevanje njegovo vsega trpljenja, bolečin in bridkost, ki jih bodo iz ljubezni do njega prestajali svetniki in njegovi zvesti služabniki.

Tu na gori klečeč gleda Jezus v duhu bolesti svoje žalostne Matere, vidi trpljenje mučencev in spoznavalcev, vseh devic in spokornikov ter spozna natanko vse njih stiske. Vidi tudi tvoje zadrege in bridkosti in trpi za-te, da bi bilo tvoje trpljenje voljno in vdano prenašano, tebi zaslužno za večno življenje. Sočutje je vtisnilo v Srce Jezusovo vse trpljenje nje-

gove sv. Cerkve in njenih udov, tako da se je kot glava udeleži bolesi vseh udov in jih na ta način ozdravil. Zato piše sveti Lavrencij Justin. „Tam na Oljiski gori je bil v svoji duši s Štefanom kamenjan, s Petrom in Andrejem križan, z Jernejem mučen, z Lovrencem sežgan.“ Ni je bolečine, ki bi je tedaj ne bil občutil.“

Če pa to slišiš, kristjan moj, lahko se sramuješ, ko je tvoja potrpežljivost tako majhna. Zate je vsaka bolest prevelika. Kako te osramote svetniki, ki so zavoljo Jezusa celo smrt pretrpeli. Tudi ti se boš naučil udanosti in potrpežljivosti v bridkosti po njihovem zgledu, ako se oziraš na Kristusa na Oljiski gori, borečega se smrtjo.

O zdaj vemo, bote zdihnili, zakaj nam mati sv. Cerkev priporoča v tem postnem času še posebno moliti žalostni del sv. rožnega venca. Vže iz današnjega premišljevanja smo spoznali, koliko lepega, poučnega, pa tudi pretresljivega obsega samo prva skrivnost: „Ko je za nas krvavi pot potil.“ Zato pa hočemo radi prijemati za molek in prebirati jagode ter s svojo molitvijo in premišljevanjem te skrivnosti tolažiti milega Jezusa v njegovi bridkosti na Oljiski gori, tembolj ker zdaj vemo, da je to smrtno težavo prestal in krvavi pot potil za nas, uboge grešnike, ki tolikrat zapustimo njega in pademo v sužnjost satanovo. Saj ta nikdar ne počiva, temveč vedno hodi okrog ter išče, koga bi požrl. Priča temu je današnji evangelij, ki potrjuje, da se je drznil skušati in zapeljevati celo Sinu božjega. A beseda Jezusova in zgled njegov nas opominja, naj nikar v tem vojskovanju ne omagamo ter naj zmiraj pred očmi imamo svoj vzvišeni namen: Bogu služiti in njega samega moliti.

ln ko se nam prej ali slej približa enak smrtni boj, kakršnega je prestal Gospod na Oljiski gori, ozrmo se v duhu le nanj, vzemimo v mrzlo roko rožni venec, zašepetajmo še to skrivnost, zdihnimo k njemu, da nam pošlje svojega angela — angela variha — v pomoč, ki naj nam obriše smrtni pot, da se tudi nam spremeni kelih trpljenja v kelih sladkosti na večne čase. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Jezus — luč sveta.

(Priložnostni govor za god sv. Valentina.)

Jaz sem luč sveta.

Jan. 8, 12.

Danes, prvo postno nedeljo, nas sv. Cerkev opominja z besedami apostolovimi: „V vseh rečeh se skazujmo božje služabnike v velikem potrpljenju, v nadlogah, v ranah, v ječah, v postih, v čistosti, v besedi resnice.“ Jutri pa obhajamo god svetnika, ki je vse to in še več najzvesteje izpolnjeval. To je sveti Valentin, mašnik in mučenec. Odkar je na škofovo prošnjo od l. 1890. povišan njegov god v nekoliko višjo vrsto v cerkveno obrednem pomenu, imamo v duhovskih molitvah naslednji življenjepis tega zlasti v ljubljanski škofiji mnogo češčenega svetnika in pomočnika.

„Ko je cesar Klavdij preganjal kristjane, se je odlikoval mašnik Valentin po veliki čednosti in izredni čistosti svojega življenja v Rimu. Tega je tedaj dal cesar zagrabit in v verige in železje okovanega vreči v ječo. Dva dni potem pa ga predse pokliče ter sprejme najvljudneje. Obljubi mu, da ga stori velikega, ako se odpove krščanskemu veroizpovedanju ter začne malike častiti. Toda, ker je sv. Valentin gluh za vsa priliznjena vabila cesarjeva, in ker z veliko stanovitnostjo duha zagovarja resničnost krščanske vere, odda ga sodniku Asteriju, ki naj bi ga pregovoril. Nemogoče je dopovedati, s kakimi zvijačami izkuša Asterij premagati njegovega stanovitnega duha, da bi ga dobil na svojo stran. Ko pa vidi, da je še bolj potrjen v sklepu ter silno zgovorno oznanjuje Kristusa kot pravo luč sveta, obljubi, da hoče verovati v Kristusa, ako izpregleda neka njegova pohčerjenka, ki je že dve leti slepa. To čuvši razveseli se sv. Valentin ter presrčno prosi Boga, da bi on, kateri razsvetli vsakega človeka, ki pride na ta svet, odprl zaprte oči te deklice. In ko deklica namah dobi pogled, kar po znamenju sv. križa, obrne se Asterij k Bogu ter sprejme njegovo vero sam in vsa njegova družina, katera odpovedavši se malikovavskim zmotam hoče prejeti sveti krst po njegovi roki. Toda, ko sliši o tem cesar, ukaže sv. Valentina s palicami tepsti ter na Flaminijski cesti zunaj mesta obglaviti, kar se je zgodilo na jutrajšnji dan (l. 269.) Truplo svetega moža vzdigne neka žena in ga dá tje, kjer je bilo obglavljeno, pokopati. Pozneje ga je sijajno počastil papež Julij ter imenitno cerkev sezidal njemu v čast.“

Dostavim, da te cerkve — iz IV. stoletja — ni več, pač pa so še katakombe sv. Valentina v Rimu pred Porta del popolo

Tje napravi na preddan njegovega godu društvo za češčenje mučencev romanje; dopoldne je sv. maša in opisovanje katakomb, popoldne procesija in litanijs vseh svetnikov. Trupli sv. Valentina in sv. Zenona ležita pod oltarjem v kapeli sv. Zenona v cerkvi sv. Praksede.

(De Waal, Rompilger.)

Sv. Valentin je pred malikovavskim sodnikom Asterijem oznanjeval Jezusa Kristusa kot pravo luč sveta. Ravno takega imamo našega Zveličarja oznanjevati tudi mi. On je rekel sam o sebi: „Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.“ (Jan. 8. 12.) In sv. Janez pravi o njem v začetku svojega evangelija: „Bila je prava luč, katera razsvetli vsakega človeka, kateri pride na ta svet.“ (1, 9.) Za to edino pravo lučjo hoditi, je nas vseh dolžnost, če se hočemo zveličati. Zato vam v današnji pridigi dokazem najprej, da je Jezus luč sveta, in potem povem, kako more on biti naša blažilna luč. Nadaljujem v imenu Jezusovem v čast sv. Valentinu.

1. Vsemogočni Stvarnik je ustvaril na nebu dnevno luč — solnce, v katero ne moremo gledati in tudi njegovega bistva in teka prav natančno ne umeti. Tako tudi Kristusa, ki se imenuje „solnce pravice“ (Mal. 4, 1.), ne moremo gledati z obličja v obličje in ne dovolj umeti njegovega bistva kot edinorojenega Sina „Očeta svetlobe“. (Jak. 1, 17.) Vendar pa, kakor moremo nebno solnce spoznati po njegovem zunanjem vplivu, tako tudi nebeško solnce Jezusa Kristusa spoznamo lažje potem, kako se je razodevalo po zunanje, kako je svetilo in sveti ljudem pa kako jih ogreva, in sicer 1. s svojim naukom, 2. s svojim zgledom, 3. s svojo milostjo.

1. Poglejmo, kako je Jezus Kristus luč sveta po nauku svetega evangelija.

Sv. Janez evangelist začne svoj evangelij s temi-le veličastnimi besedami o edinorojenem Sinu božjem: „V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda“ ter nadaljuje: „V nji je bilo življenje in življenje je bilo luč ljudi. In luč v temi sveti, in tema je ni zapopadla.“ (1, 1.—5.) S tem sv. Janez pripisuje Sinu božjem vse razodenje že v stari zavezi, karkoli se je na svetu zgodilo v pouk in zveličanje ljudi. Luč in življenje se tu imenuje vkupaj, ker človek najde svoje življenje, svojo pravo srečo in svoje zveličanje le v pravi luči, to je v pravi veri. Žalibog pa, da ljudje povečini niso sprejeli

njim ponujanega pouka in zveličanja, temveč so bolj ljubili nevednost, zmote in greh. „V svojo lastnino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli.“ (Jan. 1, 11.)

Kralj David pa se je veselil te luči, kakor se razodeva v božjem razodenju in je hvaležen vzkliknil: „Tvoja beseda je svetilo mojim nogam, in luč mojim stezam.“ (Ps. 118, 105.) Koliko bolj se je moremo še mi veseliti, ko imamo popolnejše razodenje božje po svetem evangeliju! In evangelij se imenuje po naše „veselo oznanilo“. Zato tako sveto zadovoljen pravi sv. Pavel: „Poslednjič tiste dni nam je Bog govoril po Sinu, katerega je postavil deležnika vseh reči, po katerem je ustvaril tudi svet, kateri je svetloba časti in podoba bitja njegovega.“ (Hebr. 1, 2. 3.) Te besede se strinjajo z onimi sv. Cerkve, ko moli v t. i. nicejski veroizpovedi, da je Jezus Kristus „Bog od Boga, luč od luči.“ To je tista luč, o kateri je rekel starček Simeon, da je „v razsvetljenje nevernikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.“ (Luk. 2, 32.)

Strašna je bila noč, v kateri je tavalo človeštvo, preden je vzšlo nebeško solnce — Jezus Kristus. Sv. Peter piše izpreobrnjenim vernikom v Mali Aziji, da jih „je poklical Bog iz teme k svoji prečudni luči.“ (1. 2, 19.) In sv. Pavel pravi o nevernikih: „Otemnelo je njih nespametno srce. Modre so se imenovali, in so bili neumni.“ (Rim. 1, 21. 22.) Kako so bili ljudje pred Kristusom, izvzemši v nekih ozirih izvoljeno ljudstvo, neumni in kako spečenega srca, posnemite iz teh-le kratkih podatkov.

Molili so po božje ne samo solnce, luno in zvezde, ogenj, morje, živali, dá, ne samo žive in nežive stvari, ampak tudi mrtve podobe in kipe, ki so jih z lastno roko naredili iz lesa, kamna in brona. Niso vedeli, odkod je svet, odkod so sami in kaj je njihov pglavitni namen na zemlji. Celo največji misleci in učenjaki starega veka so komaj nekoliko slutili neumrjočnost človeške duše. Skratka: malikovavstvo je bilo vse vkupaj velikanska laž.

In njihovo življenje? Vse grešne strasti, zlasti pa nečistovanje in požrešnost so imeli posvečeno posebnim malikom, ki so jih častili z najostudnejšimi grehi in celo s človeškimi daritvami. Čednost jim je bila neznana. Pa razmerje človeka do človeka kakšno je bilo? Vse človeštvo je bilo razdeljeno v dve vrsti: V gospodarje ali proste in sužnje. Ti so bili tako lastnina gospodarjeva, kakor pri nas živina; mogel je početi s sužnjimi obojega spola, kar je hotel, mogel in smel jih je izstradati, tepsti,

zapreti, ubiti, prodati; in to so odobravali celo največji modrijani. Tudi žene niso imele enakovredne z možem, ampak le kot boljšo sužnjo ali kot orodje, ki se poljubno zavrže. Sicer so pa imeli vpeljano tudi mnogoženstvo. Otroci so bili popolnoma izdani volji očetovi. Ako je oče zavrzel novorojenca, zapadel je ubogi črvček največji bedi. Nešteto, zlasti telesno slabo razvitih in pohabljenih otrok, so starši izpostavili po cestah, po puščavah, na vodah ter tako prepustili strašni smrti, večkrat celo po divjih zvereh. Tako so ravnali tudi olikani Grki in Rimljani, in ne samo kaka divja ljudstva po neznanih krajih. Sicer pa še dandanašnje odtod, kamor ni posijala luč svete vere, poročajo misijonarji v nečloveškem početju z otroci in sužnjimi po sejmeih, n. pr. v Kini na afriškem obrežju in drugje. Saj ste že večkrat o tem kaj slišali v pridigah ali brali taka misijonska poročila, n. pr. v „Bogoljubu“, v „Odmevu iz Afrike“ in drugje.

Kaj pa je storilo in stori konec tem groznim razmeram med neverniki? Majhna lučica, ki je početkom začela svetiti čisto naskrivnem tam v betlehenskem hlevu, polagoma pa se razrastla v celi svet obsvetljujoče solnce — Jezusa Kristusa, o katerem piše sv. mučenec Ignacij, da je njegova luč razprostirala svojo svetlobo čez vse; zato je bila poražena vsa posvetna modrost, raztrgane vse vezi hudobije, nevednost končana in staro kraljestvo teme razbito, ker Bog je prišel, da ustanovi večno življenje.“ Prav takega je prerokoval Izaija, rekoč: „Glej, tebe dam za luč narodom, da si moje zveličanje do pokrajin zemlje.“ (49, 6.) In ko je nastopil Zveličar, je učil: „Eden je vaš Oče, ki je v nebesih“ (Mat. 23, 9.), „vi vsi ste pa bratje.“ (Mat. 23, 8.) Kako hvaležni bi morali biti, da je Jezus Kristus postavil svet na tako podlago!

2. Tako sveti luč Jezusovega nauka vsem ljudem, sveti pa tudi po njegovih zgledih. Luč njegovih zgledov je najlepša in vodi k večni luči nebeški.

a) Nikoli še ni videl svet tako vzornega življenja, kakor na Jezusu Kristusu. Solnčno čisto je njegovo življenje in delovanje. Celo njegovi sovražniki niso mogli najti nobenega madeža na njem, da bi vrgli kamen vanj, kakor radi bi bili to storili. Samo on jih je mogel vprašati: „Kdo izmed vas me bo greha prepričal?“ (Jan. 8, 46.)

Kako prečudna je krotkost in ponižnost njegovega presv. Srca! Mogel je zaklicati: „Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz

srca ponižen.“ (Mat. 11, 29.) Kdo je v stanu dovolj ceniti njegovo pokorščino in ljubezen? Apostol Pavel ves navdušen popisuje njegovo pokorščino do smrti na križu. (Pil. 2, 8.) Sveti Janez pa piše: „V tem smo spoznali ljubezen božjo, da je on svoje življenje dal za nas.“ (I. 3, 16.)

b) Ni čuda, da nas luč njegovega nauka in njegovega zgleda vodi naravnost v nebеса; saj je on „pot, resnica in življenje“. (Jan. 14, 16.) Kdor si vzame Kristusa za vzor, pride za lučjo življenja k večni luči, kakor jo je napovedal prerok Izaija: „Gospod ti bo v večno luč in tvoj Bog v tvoje veličastvo.“ (60, 19.) Iz bukev modrosti pa se beró ravno na god sv. Valentina tako pomenjive besede za tega sv. mučenca: „Dal mu je večno svetlost Gospod naš Bog.“ Zares, zasluženó plačilo zanj, ki je poprej hodil zvesto za njim ter je oznanoval tudi odličnim rimskim nevernikom — pravo luč.

3. Gospod Jezus Kristus je luč sveta tudi po milosti, ker razsvetljuje um ter ogreva voljo za vse dobro. Kakor po grehu prvih staršev, tako se tudi sedaj grešniku otemni um, da ne spozna tako svojega namena, in grešna navada ga oslepi, da človek tudi ne vpoštevá velikosti in števila grehov. Ko pa grešnik s pomočjo božje milosti po zakramentu sv. pokore pride v stan posvečujoče milosti božje, tedaj odpadejo takorekoč luskiné iz njegovih oči, kakor na izpreobrnjenem Savlu, in zasveti se mu v duši po milostni luči Kristusovi, kakor se bere pri psalmistu: „Luč je zasvetila v temi pravičnim.“ (111, 4.) Tak kristjan, okrepcán tudi z nebeškim kruhom, je potem pripravljen za dobra dela in vnet za krščanske čednosti, zlasti še, ker ga podpira tudi Bog sv. Duh s svojimi darovi. Asterijeva pohčerjenka je izpregledala po sv. križu telesno, po notranji milosti tudi dušno.

II. Nastane pa silno vážno vprašanje: Komu je Jezus Kristus blažilna luč?

Jezus Kristus je blažilna luč tistim, kateri 1. poslušajo njegov evangelij. Dokler človek zapira uho in srce nebeškim naukom, ostane v temi in ne napreduje v dobrem, kakor tudi rastline ne vspevajo brez solnčne svetlobe in gorkote. O takih ljudeh se more reči s sv. pismom: „Ušesa imajo, pa ne slišijo.“ (Ps. 113, 4.) Zato je Jezus nekikrat zaklical tako pomenljivo govoreč o božji besedi: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša.“ Zakaj mnogi nimajo ušes za poslušanje božje besede, povedal je nebeški Učenik tako-le: „To pa je

sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temo kot luč, zakaj njih dela so bila huda. Slehrni namreč, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela. Kdor pa dela resnico, pride k luči, da se razodenejo njegova dela, ker so v Bogu storjena.“ (Jan. 3, 19—21.) Zavaljo grešnega življenja torej se mnogi odtegujejo luči božje besede, pridigam, krščanskim naukom. Če pa jih slišijo, ne premišlujejo jih in ne ženó si jih k srcu, ker sicer bi se pač poboljšali. Ti in še drugi vzroki so krivi, da se žalibog tri četrtine semena božje besede pohodi ali ne skali ali se zaduši in le ena četrtina obrodi sad, kakor smo slišali v evangeliju druge pepelnične nedelje. Tistim pa, ki stoteren sad obrodé v potrpljenju, kliče Jezus, nebeški sejavec: „Blagor tistim, kateri božjo besedo poslušajo in ohranijo.“ (Luk. 11, 28.) Različni uspeh pri sejanju božje besede se vidi na Judih, ki niso hoteli poslušati v Antiohiji sv. Pavla in Barnaba in v Jeruzalemu ne sv. Štefana, nevernik Asterij v Rimu pa je s pridom poslušal sv. Valentina, zato mu je zasijala luč sv. vere Jezusove. Temu je bila božja beseda tudi pravi dušni kruh po izreku Jezusovem v današnjem evangeliju: „Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, katera pride iz ust božjih.“

2 Jezus Kristus je blažilna luč tistim, ki se njega zvesto oprimejo ter se trudijo živeti po njegovih zgledih. Dokler človek ne začne hoditi po stopinjah Zveličarjevih, ne more ga dovolj obsvetiti nebeška luč. Zakaj kdo ne drži s Kristusom, drži z duhom teme po izreku Jezusovem: „Kdor ni z menoj, je zoper mene.“ (Luk. 11, 23.) Na eni strani je resnica in čednost, na drugi laž in pregreha. Če se mi držimo resnice Jezusove ter zametujemo vse lažnive preroke, bomo tudi gojili čednost, pregreho pa zatirali. Sv. pismo namreč pravi: „Pravični iz vere živi.“ (Rim. 1, 17.) Sv. vera Jezusova pa nas uči: najprej iskati božjega kraljestva in njegove pravice, potem zatajevati samega sebe in za Kristusom hoditi pa sovražnike ljubiti.

K temu naj nas spodbujajo svetniški zgledi. Imenujem prvaka apostolov, ki piše: „Kristus je za nas trpel, in vam zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah.“ (I. Pet. 2, 21.) Imenujem sv. Pavla, ki nam kliče: „Bodite moji posnemavci, kakor sem jaz Kristusov.“ (I. Kor. 11, 1.) In pogledjte sv. Valentina in milijone drugih svetih mučencev, kako so zvesto hodili za nebeško lučjo Jezusa Kri-

stusa ne meneč se za mamljive obljube ali smrtne grožnje neverskih trinogov. Njihovo stanovitnost v ljubezni božji so morali nehote občudovati tudi nasprotniki krščanskega imena, kakor smo slišali ravno o sv. Valentinu. Vedite pa, da je njihovo stanovitnost podpirala obila molitev.

3. Če hočemo, da bo Jezus naša blažilna luč, moramo slednjič pridno sodelovati z njegovo milostjo. Dokler človek milost od sebe odbija, ostane „v temi in v smrtni senci.“ (Luk. 1, 79.) Cesar Klavdij je milost božjo odbil od sebe, sodnik Asterij je bil dovzeten zanj. Ravna se po opominu Jezusovem: „Glej, da luč, katera je v tebi, ne bo tema“ (Luk. 11, 35.), poskrbel je, da je vsa njegova družina sprejela Jezusovo vero.

„Opominjamo vas, da milosti božje nepridoma ne prejimate“ (II. Kor. 6, 1.) kličem z apostolom v današnjem berilu vsem in vsakemu posebej. Nepridoma pa bi milost božjo prejimali, ako bi jo, kakor uči sv. Anzelm, pustili v sebi nedelavno, brez dobrih del. Posebej pa opominjam očete in matere, da z božjo pomočjo tudi vsem domačim svetite z lepimi zgledi bogaboječnosti in dobrih del. Saj vam je znan Jezusov opomin: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in časte vašega očeta, kateri je v nebesih.“ (Mat. 5, 16.)

Pri molitvah za rajne sv. Cerkev pogosto ponavlja voščilo: „Gospod, daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti!“ To spominja na prikazen sv. Janeza v skrivnem razodenju, kjer pravi, da nebeškega Jeruzalema „svetilo je Jagnje“. (21, 23.) Če to želimo in prosimo s sv. Cerkvijo rajnim, privoščimo luč — Jezusa Kristusa tudi samim sebi že na tem svetu po svetem evangeliju, po njegovih zgledih, po milosti božji. Ravnajmo se skrbno po opominu Zveličarjevem: „Hodite, dokler imate luč, da vas tema ne obide.“ (Jan. 12, 35.) Ako se po zgledu svetnikov v življenju zvesto držimo njega, ki je luč sveta, potem se bo nad nami izpolnovala na vse veke njegova obljuba: „Pravični se bodo svetili kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.“ (Mat. 13, 43) Amen.

Val. Bernik.

Druga postna nedelja.

2. Postne pridige o žalostnem rožnem vencu.

II. Ki je za nas bičan bil.

In se je izpremenil pred njimi.

Mat. 17, 2.

Nato je Pilat Jezusa vzel in bičal.

Jan. 19, 1.

Evangelij današnje nedelje nam pripoveduje pomenljiv dogodek: Jezus je vzel tri svoje najljubše aposteljne, Petra, Jakoba in Janeza s seboj na visoko goro Tabor, kjer se je izpremenil pred njimi. Njegov obraz se je svetil kakor solnce, njegova oblačila so bila bela ko sneg. Prikazal se jim je zdaj Kristus v svetli podobi, v nebeškem žaru, kakor da bi se njegova božja narava na enkrat zasvetila ter zatemnila njegovo človeško naravo. Dva moža stare zaveze, Mozes, učenik postave, pa Elija, glava prerokov, sta ob Jezusovi strani in govorita z njim — po besedah sv. Lukeža (9. 31.) — o bodoči njegovi smrti. Sveto strmenje prešine učence, v takem veličanstvu še niso videli svojega Gospoda, njih srce je polno sladkosti in predokusa nebeške blaženosti, da se živahni Peter ne more zdržati, temveč izreče željo: „Gospod, dobro nam je tukaj biti; naredimo tri šotore, tebi enega, Mozesu enega in Eliju enega.“

Pa, glejte, kmalu je nehal ta čudovitolepi prizor — in človeško naravo Jezusovo v njeni navadnosti so imeli apostoli pred seboj; zavedali so se, da so na zemlji, in pomenljivo pristavi evangelij, da sta sveta moža stare zaveze z Jezusom govorila o njegovi bližnji smrti, katere priča so imeli postati sosebno ti trije apostoli. In res! nekaj mesecev pozneje najdemo ravno te tri učence zopet pri Jezusu, sedaj na neki drugi gori, kjer ga pa ne gledajo kot Sinu božjega veličastno izpremenjenega, ampak kot Sinu človekovega, globoko ponižanega. To se je zgodilo na Oljiski gori v vrtu Getzemani, kje so bile priče Jezusovega krvavega pota in njegovih smrtnih težav.

O kaka izprememba z ravno tistim telesom, ki je na Taboru tako nebeško žarelo! Pa če bi ne bili apostoli iz strahu pred Jezusovim sovražniki zapustili svojega ujetega Učenika ter (večinoma) sramotno zbežali, bi bili že v tisti noči in prihodnje

jutro gledali še strašnejšo izpremembro pri bičanju, ko je bilo Jezusovo sveto telo tako grozovito razmesarjeno, da skoro ni bilo spoznati.

Namesto veličastno izpremenjenega Zveličarja na Taboru glejmo danes strašno izpremenjenega pri bičanju, katere dogodbe nas spominja druga skrivnost žalostnega rožnega venca. Premišljujmo to trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa v njegovih treh okoliščinah:

- a) v razgaljenju Gospoda,
- b) v njegovem privezanju k stebru,
- c) v bičanju samem.

To premišljevanje pa naj naša srca prešine s pomilovanjem trpečega Jezusa in z obžalovanjem naših grehov, ki so zakrivili to trpljenje.

Sv. evangelist Janez (19, 1.) kar na kratko to trpljenje omeni, ko pravi: „Na to je Pilat Jezusa vzel in ga bičal.“ Rimski oblastnik Pilat, ki je še le smel smrtno obsodbo velikega zbora (duhovnov in pismarjev) potrditi, nad Jezusom vkljub vsem obtožbam sovražnih farizejev ni našel nobene krivde, zato ga je hotel izpustiti. Ker je pa naščuvana množica vedno upila in zahtevala Jezusovo smrt, jo je mislil Pilat k usmiljenju nagniti, ako Jezusa veli bičati, da bi ga potem lahko spustil. Evangeliji tega bičanja ne popisujejo, ali iz zgodovine vemo, kako se je vršilo.

I. Ko je Poncij Pilat izdal Jezusa beričem, so ga vlekli ven na prostorni trg pred sodno hišo, da bi ga bičali kakor najbolj zaničevanega sužnja ali največjega hudodelnika, ker le za take je bila ta kazen postavljena. Ko so ga pripeljali na nekoliko vzvišen prostor do stebra, da bi ga lahko videla vsa krvoželjna množica, oropali so ga njegovih oblačil, da je nag stal pred svojimi zasramovalci. Tako je stal zdaj tukaj drugi človek, kakor nekdan prvi, Adam, ko ga je bil Bog v popolni nedolžnosti ustvaril. O kakšno osramočenje mu prizadenejo! Ko sta Adam in Eva po svojem padcu z zgubo nedolžnosti prišla k spoznanju svoje nagote, sta zardela zbog svoje golote, sta si splela iz figovih peres obleko in ko je Adam slišal glas božji, še ni bil zadovoljen s to odejo, temveč se je še povrh skril v grmovju. „In Gospod Bog pokliče Adama rekoč: Kje si? Ta odgovori: Čul sem tvoj glas v vrtu in se bal, ker sem nag,

in sem se skril.“ (Mojz. 3, 7.) Greh je prinesel čut in zavest nagote, in zbog svoje razgaljenosti se je Adam sramoval.

Tisti pa, ki je tu svojih oblačil oropan, ki ga v sveti sramežljivosti rdečica spreletava, ki nima še tiste odeje, ki najubožnejšemu ne manjka, kdo je? Ali ni Vsemogočni, ki obnebje pregrinja z oblaki, in zaljša z zvezdami, on, ki širno zemljo odeva z neštevilnim zelenjem, ptiče in živali s primerno obleko, on, ki je čudovito varoval sramežljivost čistih devic, sv. Neže, Barbare, Teofile! O, to je Najčistejši med vsemi, Sin Očeta nebeškega in prečiste Device Marije. To sramotno razgaljenje od strani trdosrčnih rabeljnov in beričev v pričo sovražne množice je bilo med dosedanjimi mukami največje. Zdaj se mu je zgodilo, kar je že davno psalmist (68. 8 et 43. 16) napovedal rekoč: „Zavoljo tebe, (o Bog), prenašam zasmehovanje, sramota pokriva moje obličje.“ „Ves dan je pred menoj moje zasramovanje, in sramota mojega obraza me pokriva.“ „Moji sovražniki so v me široko odpirali svoja usta, in so rekli: Prav, prav! naše oči so videle!“ Ah koliko osramočenje za Najsvetejšega! Kako si je želel zdaj onega belega plašča, s katerim ga je Herod velel ogrniti, da bi ga kot norca zaničeval.

Vse to pa je Kristus prestal; mi se moramo vprašati: zakaj?

a) Sv. očetje in cerkveni pisatelji naštevajo več vzrokov, zakaj da je Jezus prestal to, zanj neskončno mučno, sramotenje. — Hotel je namreč tebi, dragi kristjan, s to naravno razgaljenostjo in nagoto pokazati, kako ostudna je tista duša, ki z grehom sleče milost in dopadajenje božje. S tem razgaljenjem svojega sv. telesa je Gospod zbrisaval dolg tvoje duhovne nagote, ti z ostudnostjo obloženi grešnik!

b) To slačenje je Kristus pripustil, da bi nas učil: starega človeka sleči in obleči novega, kakor je bil vstvarjen v posvečujoči milosti v raju pred grehom. Pred grehom sta bila prva človeka naga in se tega nista imela sramovati, ker sta bila prosta vsega greha in njegovih nasledkov. Po grehu pa je Bog človeku odkazal obleko, da bi ga opominjal, naj pokrije sramoto grešnih nasledkov, počutno slast in strast, in da bi bi ga obvaroval škodljivih uplivov narave, kar pred grehom ni bilo treba, ker nu je bila takrat vsa narava prijazna. Obleka je tedaj v prav dobrem pomenu neki spomin na greh. — Jezus se je torej dal pred bičanjem sleči, da bi pokrtil nagoto naših

grehov in nas oblekel s plaščem nedolžnosti, z novim človekom v svetosti in pravičnosti.

c) Jezus, najčistejši, brezmadežni, je dopustil to sramotenje v razgaljenju, da bi naredil pokoro za toliko nespodobnost, za toliko prestopkov sv. sramežljivosti. Zavoljo tebe, kristjan, stoji Jezus razgaljen in ves osramočen pri stebru, ker se morda ti ne sramuješ nespodobnih dejanj, ker se ti v mislih, željah, pogledih, besedah, djanju tolikrat pregrešiš zoper sv. čistost — in si morda že tako daleč zabredel, da se se niti ne sramuješ več te dušne nagote. Namesto nesramnežev je torej Kristus tu osramočen. Zveličar se sramuje za nas, da bi pravici božji zadostil zavoljo pomanjkanja naše sramežljivosti, naj bi nam enkrat ob dnevu sodbe ne bilo obupati, ko bi stali v strašni nagoti. Ozri se, potrta duša, na Jezusa in se mu zahvali za toliko osramočenje ter skleni, nikoli več mu ga ne ponavljati. Kolikrat premišluješ to skrivnost njegovega trpljenja, obudi v sebi resnični stud do vsega, kar nasprotuje sv. spodobnosti in sramežljivosti. Bodi sramežljiv v mislih, željah ... to zahteva pri svojem bičanju osramočeni Zveličar.

d) Pa razlagavci sv. pisma za to osramočenje navedejo še en vzrok. Kakor se mnogi kristjani s pomanjkanjem sv. sramežljivosti pregreše, tako se zopet drugi z napačno in škodljivo sramežljivostjo. To so tisti, ki hočejo prikriti svoje napake in pregrehe, tisti, ki se nočejo odkritosrčno pokazati, kakršni so. To so tisti, ki se branijo v izpovedi namestniku božjemu razodeti svojo pravo podobo in vso nagoto svoje vesti. Poprej brez sramote, ko bi se bili morali sramovati, so zdaj, zapeljani po satanu, naenkrat sramežljivi, ko bi morali premagati svojo sramežljivost. Bojé se, da bi spovednik njih dušni stan prenatanko spoznal, hočejo plašč, s katerim pokrivajo nagoto svoje duše, obdržati pri zakramentu svete pokore in tako pri spovedi lažejo zoper svojo dušo. Kristjan, ubogaj modrega sv. Siraha v sv. pismu (Eccl. 4, 24.): „Zavoljo svoje duše se ne sramuj resnico govoriti. Je namreč sramežljivost, ki pelje v greh, je pa tudi sramežljivost, ki prinese čast in prikupljivost ... Ne laži sam sebi v škodo.“ — Ko se ti torej bliža velikonoč na izpoved, zmisli se na osramočenega Zveličarja pri bičanju; odgrni najskrivnejše kote svojega srca, pokaži se v vsej žalostni nagoti svoje duše njegovemu namestniku, in tvoje malo osramočenje ti bo

podelilo zalo obleko milosti božje, katero ti je Jezus pri svojem razgaljenju zaslužil ter jo tudi tebi zmiraj ponuja.

II. Pa pomislimo dalje, kaj so biriči storili z Jezusom, ko je bil oropan svoje obleke. — Pri Rimcih je bila navada, da so tiste, ki so bilt obsojeni k bičanju, privezali k kamnitemu stebru, ki je bil nalašč za to postavljen na trgu. Tako so zdaj rabeljni Jezusove sv. roke, ki so bile še vse zatekle od vrvi, s katerimi so ga z Oljske gore zvezanega vlekli v mesto, k stebru privezali tako tesno in trdo, da so Gospoda od bolečin polile solze. Enako so od spodaj neusmiljeno privezali noge, da se ni ganiti ni mogel. Gospod nebes in zemlje, ki je postavil nebu stebrovje, ki s svojo mogočno besedo še vse nosi in vlada, pusti se privezati k stebru, ki ga ima pokoncu obržati v najgrozovitejših bolečinah. Kakor žival, ki jo na vrvi peljejo v mesnico, da se Kristus zvezati, akoravno je Gospod vseh stvari, čegar mogočnosti se ne nič more ustavljati, čegar roke nikdar niso zvezane, da bi ne delovale za zveličanje, on, ki pripenja vode v oblakih, ki nosi v svoji roki zemeljski krog. In kdo se drzne take roke vezati? To so sužnji, hlapci oblastnikovi — brezbožni ljudje vežejo tiste roke, po katerih so bili ustvarjeni; stvar veže svojega stvarnika.

Zakaj pa, o Gospod, trpiš toliko bolečino, zakaj tako ponižanje in sramoto? Samsona so bili njegovi sovražniki zvezali, da bi ga Filistejcem izdali; ali on je raztrgal verige, kakor lakno, zgrabil oslovsko čeljust in z njo potolkel tisoč Filistejcev (Sodn. 15.). Tvoja moč, o Gospod, ni manjša kakor Samsonova. Ali bi ti ne bil z večjo pravico tako ravnal proti rabeljnom, kakor je Samson proti Filistejcem? Ali močni Samson je bil v verigo vkovan po svoji ljubezni do Dalile.

a) Enako, glejte, je bil Zveličar, drugi Samson, po sočutju z nami zvezan, njegova ljubezen do nas ga je uklenila v te verige. — Z ločitvijo od Boga, s samovoljnostjo in razuzdano prostostjo smo sami sebe zvezali; prostosti smo iskali, pa smo zabredli v sužnjost; nismo hoteli biti navezani na postave božje, pa smo se z nepokorščino vkovali v satanove spone. Ali tu pride Jezus, se da zvezati za nas, da bi se mi, rešeni satanovih verig, veselili prostosti otrok božjih. Svoje dni je egiptovski Jožef velel enega svojih bratov, ki so zbog lakote prišli po žito, Simona po imenu, zvezati in v ječo vreči v zagotovilo, da tudi Benjamina seboj pripeljejo, med tem ko je druge brate, od njih še nepo-

znan, spustil v domačijo nazaj. (1. Moz. 42.) Enako je hotel biti naš brat Jezus Kristus nekoliko časa zvezan, da bi se mogli mi — v resnici zvezani, z grehom obloženi — oproščeni peklenjskih verig, povrniti v svojo nebeško domačijo. Naši grehi so torej vrvi in sponi, ki so vezali nas in našega Odrešenika, ki pa bi ne bile same dovolj močne, tudi njega zvezati, ako bi se ne bila pridružila njegova ljubezen do nas, vsled katere je sprejel sponi, da bi nam daroval prostost.

b) S to bolešno privezanostjo pa je hotel Gospod tudi naša srca zase pridobiti, jih k sebi privezati, da bi se v živi veri, djanski ljubezni, trdnem zaupanju in vstrajni potrpežljivosti ozirali na svojega Zveličarja ter se mu hvaležno posvetili. Kristus je ob stebru privezan in krvavi v neštivilnih ranah, zato, da bi se ti, kristjan, privezan na svojega Zveličarja, posvetil v njegovi krvi. Kdo ne bi hrepenel v svoji slabosti in omahljivosti privezan biti ob Jezusa, ob steber odrešenja? Kdo ne bi želel kot šibka mladika podprt biti ob Jezusa, ob vinsko trto, steber, ki jo vzdržuje? Kdo bi ne želel k temu privezanemu Jezusu pridružen biti z nerazvezljivimi sponami ljubezni? ... O le prikloni svoje roke s tako ljubeznijo na zvezanega Zveličarja — po pravici kliče sv. Bernard — prikuji svoje noge v take sponi, da od svojega Zveličarja ne boš nikdar ločen!

III. Ali to dvojno je bilo le priprava za nepopisno bolečino, ki se je imela pričeti zdaj z bičanjem. Da so biriči izvrševali to kazen nad nedolžno obsojenim Jezusom z vso besnostjo in surovostjo, sklepajo razlagavci bridkega trpljenja že iz tistih odstavkov, ko Gospod po preroškem psalmistu govori o tem bičanju. Tako pravi psalmist (53, 3): „Teptajo me moji sovražniki ves dan; zakaj veliko se jih vojskuje zoper mene;“ „tako se mi godi, kakor bi me tepli cel dan;“ in na drugem mestu (128, 3.): „Na hrbtu so mi kovali grešniki, podaljševali so svojo hudobijo.“ In zopet: „In sem tepen ves dan, in pokorjen vse jutro.“ (72, 14.) In po pravici tako sklepajo.

Kajti sv. Jeronim, Vincenc Fer. in drugi spričujejo, da je šest biriških hlapcev Jezusa neusmiljeno bičalo. Najprej dva rabeljna grozovito tepeta s trnjevim šibami Jezusovo sv. telo, da je bilo vse polno bul in oteklin. Ko se utrudita, pristopita druga dva in ga tako neusmiljeno tepeta z vozlatimi vrvmi, ki so bile polne železnih zvezdic in ostrog, da je bilo vse s krvjo

oblito in se je meso videlo izpod kože. In še tretjič pristopita dva z železnimi verižicami, v bič spletenimi, in tako srdito udrihata po krvavem životu, da ga vsega razmesarita, ker železo je šlo v meso in je cele kosce trgalo od trupla.

In mili Zveličar — kakor nedolžno jagnje pred njim, ki ga striže, molči, tako on prenaša strašno trpinčenje tiho, kakor bi molil s psalmistom (37, 18.): „Saj sem za šibe pripravljen.“ Prostovoljno to prestopi, zato da pravici božji zadosti za grehe človeštva.

Na vsem telesu Gospodovem je kakor ena rana, ena bula, povsod teče kri. O tem životu zdaj velja, kar je prerok (Iz. 1, 6.) napovedal: „Od podplatov pa do temena ni nič več zdravega na njem.“ In kako? Ker število udarcev je bilo veliko, nebrojno, ker je tudi pregreh neštevilno, za katere je on trpel te bolečine.

Slednjič so se tudi rabeljni bičanja naveličali. Zato so boječ se, da bi morda pred križanjem ne umrl, vrvi odvezali od stebra, in onemogli Jezus se je zgrudil na tla v svojo prelito kri.

Kak prizor: Sin božji leži na tleh v lastni krvi, katero prelija za odrešenje sveta! Njegova zapuščenost, onemoglost je velika, kakor da so se izpolnile preroka Izaija besede (1, 6.): „Rana in proga in otekla bula ni ne obvezana, ne z zdravilom zdravljena, ne z oljem omečena.“ Tisti Izraelec, o katerem govori evangelij, da je gredoč v Jeriho padel med razbojnike, je dočakal slednjič vsaj usmiljenega Samarijana, ki je pristopil, vlij vina in olja v rane ter ga obvezal. Ubogi, z ranami obdani Lazar, ki je ležal pred hišo bogatinovo, je našel usmiljenje vsaj pri pse, ki so prišli in njegove rane lizali. In naš Gospod Jezus Kristus leži po svojem bičanju na tleh, s krvjo in ranami obdan, a ni ga, ki bi se ga usmilil. Nasproti ga še kruti rabeljni sujejo in vlečejo k novemu trpinčenju.

Zato pa vsaj mi kristjani ne bodimo neusmiljeni do svojega razbičanega Zveličarja. S pomilovanjem, sočutjem in hvaležnostjo premišljujemo bičanje Jezusovo. Sv. Cerkev nas gotovo ne uči zastonj moliti v žalostnem rožnem vencu: „Jezus, ki je za nas bičan bil,“ dobro vedoč, da ta del bridkega trpljenja zasluži posebno sočutje in češčenje.

Če torej premišljujemo drugo skrivnost žalostnega rožnega venca, vidimo v duhu vse drugače izpremenjenega Zveličarja, kakor pa apostoli na Taborški gori. Kakor je bila tukaj njegova človeška narava po svitu njegovega božanstva

poveličana, tako je bila pri bičanju oškodovana in razdejana, da je skoro več ni bilo spoznati. Ali Gospod je vse to prestal iz ljubezni do odrešenja željnega človeštva, da bi mu pokazal, kako more dospeti slednjič do poveličanja.

Ljubimo ga tudi mi in pokažimo mu to s tem, da sami spremenimo svoje mehkužno, pregrešno življenje, po njegovem zgledu voljno prenašamo šibe, ki nam jih Bog pošilja za pokoro; nikar se nikdar več ne pridružimo rabeljnom, da bi z biči pregreh ranili Jezuso sv. telo; šibajmo svoje razposajeno meso — — potem bomo vredni spoznani enkrat gledati Jezusa tudi v njegovem veličanstvu. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Poslušajmo Jezusa!

Ta je moj ljubi Sin, nad katerim
imam dopadajenje, njega poslušajte.

Mat. 17, 5.

Čarobno krasen prizor nam stavi pred oči evangelij današnje nedelje. V duhu nas pelje evangelist na vrh gore Tabor, kjer vidimo v morje nadnaravne svitlobe vtopljenega Gospoda Jezusa Kristusa, katerega oblačilo je bilo bolj belo kakor sneg. Poleg Gospoda pa vidimo Mozesa in Elija, ki se z Gospodom pogovarjata. Nekoliko proč od njih pa zamaknjeni občudujejo Peter, Jakob in Janez ta prizor in v tem občudovanju jim je napolnjeno srce z nebeško radostjo. Vso to presrečno družbo pa obsenči kar naenkrat svitel oblak in čuje se glas iz oblaka: *Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje, njega poslušajte!* — Obstoimo pri teh besedah! Ne bom vam, predragi, govoril o častitljivem izpremenenju, ali pa o veselju, katero je občutilo srce apostolov, ko so strme občudovali častito izpremenjenega učenika. Premišljevati hočemo danes le kratke, toda pomenljive besede: „Njega poslušajte!“

Premišlujmo 1. zakaj, 2. kako moramo poslušati Jezusa, 3. pa vam hočem pokazati, kako koristno je, ako poslušamo Jezusa.

1. Zakaj moramo poslušati Jezusa? — Zato ker je edino on nezmotljivi učenik, ker je on večna resnica in kot tak nas more mirno, gotovo in varno pripeljati k resnici. — Ali nam je

pa resnica res tako silno potrebna? Da, predragi; ker je neobhodno potrebno, da spoznamo z vso gotovostjo in brez nevarnosti, da bi zašli v kako zmoto, kaj je naš namen, kaj je je naš cilj in naš konec. Odgovor, in sicer jasen odgovor, si moramo znati dati na vprašanja, odkod smo, zakaj smo, in kaj bo enkrat iz nas. Odgovoriti si moramo znati z vso jasnostjo, kaj bo po smrti iz nas, in v čem da obstoji življenje po smrti. — Treba je pa tudi, da spoznamo, kako moramo živeti, ako hočemo postati časno in večno srečni in treba je, da znamo ločiti pravo čednost od navidezne. Z eno besedo, nam, ki smo po svoji naravi sami od sebe tako nevedni, je skrajno potreben učenik, ki nas more poučiti v prevažnih rečeh. Mi potrebujemo nezmotljivega učenika, da nam odpre oči naše duše in nam z vso odločnostjo kaže pot, po kateri moramo hoditi, da dosežemo enkrat svoj namen. Kdo pa more biti naš učenik? — Tak učenik nam more biti le Bog.

Odgovor na ta važna vprašanja je moralo imeti človeštvo že pred Kristusom. In res je Bog najvažnejše resnice razodel že po očakih in prerokih, toda strasti so otemnile človeški razum in človeštvo je polagoma pozabilo skoraj popolnoma na božje razodenje in pripuščeno je bilo samemu sebi. Iz te zapuščenosti pa so izvirale grozne zmote, ki niso bile škodljive le posameznikom, marveč celi človeški družbi.

Trdilo se je, da je več bogov, da so ti bogovi med seboj needini, da se med seboj prepirajo in vojskujejo. Otemneli pa so tudi pojmi o dobrem in slabem. Mislilo se je, da je dovoljeno maščevanje nad sovražniki, da je dovoljena nečistost itd. Ako so bili novorojeni otroci slabotni, so jih neusmiljeno izpostavili in menili so celo, da je tako nečloveško početje opravičeno z ozirom na korist domovine, kateri so slabotni ali pa pohabljeni ljudje le v kvar. Samomor je veljal za junaštvo. Zakoni so se razdirali, kakor je bilo komu ljubo in drago in dovoljeno je bilo imeti tudi po več žen. Sužnja gospodar ni smel le prodati, marveč smel ga je tudi bičati, umoriti in z njim krmiti svoje ribe. — Res so bili možje, ki so eno ali drugo zmoto neusmiljeno bičali, toda, v kolike napake in zmote so zabredli tudi oni! Eden izmed najboljših in najbolj učenih mož poganstva, slavni Platon, je odkrito povedal, da je človeštvo nevedno, in sicer nevedno glede najvažnejših vprašanj in da more človeštvo glede teh vprašanj poučiti edinole Bog. Brezkoristno je — tako piše

ta učenjak — ako se kdo trudi s svojimi nauki prodreti gosto meglo, s katero smo obdani; mi niti tega ne vemo, kake dolžnosti imamo do Boga in kakšne do bližnjega. — Poučiti nas more edinole Bog.

Ubogi narodi, ki niso imeli Boga za učenika! Nad njimi se je spolnilo, kar piše sv. Pavel v svojem listu do Rimljanov (1, 28): „In jim ni bilo mar, Boga spoznati, jih je Bog prepustil spridenemu poželenju, da delajo, kar se ne spodobi, da so polni vse krivice, hudobije, nečistosti, lakomnosti.“

Sicer pa, ako hočemo spoznati, da je res potrebno, da Bog s svojim razodenjem poučuje človeka, nam ni treba gledati le starih poganov, marveč poglejmo tudi današnje narode, katerim še ne sveti luč krščanske vere, one narode, ki ne poznajo še Jezusa Kristusa, Sinu božjega. Poglejmo n. pr. izobražene Kitajce, ki trdijo, da je starišem dovoljeno svoje lastne otroke umoriti, ako mislijo, da je to koristno; ki trdijo, da je dovoljeno prodati jih neusmiljenemu kupčevalcu, ki bo z njimi morda grje ravnal, kakor z neumno živino. — Na nekaterih otokih Oceanije imajo kot vestno dolžnost, da zakopljejo z mlado materjo živega njenega zadnjega otroka, če tudi je že par let star. — Nekateri zamorci pomore, ako umrje kralj, na njegovem grobu po stotine ljudi. — Zopet drugod pomore v slučaju kužne bolezni na stotine nedolžnih deklic, ker menijo, da bo smrt teh nedolžnih žrtev pomirila jezne bogove. Z eno besedo mnogo reči ukazuje napačna vera in navada tam, kjer ne poznajo Kristusa, in sicer reči, ki so naravnost protinaravne. — Še več, poglejmo kristjane, ki se v svoji neveri ne zmenijo več za sv. razodenje in za učenika Jezusa Kristusa. Tudi oni zabredejo v zmote, katere so zagovarjali pagani. Tudi oni trdijo, da je nečistost dovoljena, da je samomor, dvoboj, maščevanje in sovraštvo hvale, ne pa graje vredno. — Zakaj in odkod vse te zmote? Zato in odtod, ker človek, svoji lastni nevednosti prepuščen, zabrede kljub svojemu razumu, kljub svoji olik in izobrazbi, v prav velike zmote in hudobije.

Bodimo tedaj Bogu hvaležni za veliko nezasluženo dobroto, da nas je poklical k sveti veri; da nas je s svojim razodenjem popolnoma poučil v najvažnejših vprašanjih, in sicer glede dolžnosti, katere imamo do Boga, in o dolžnostih, katere imamo do bližnjega, in da nam je kot učenika poslal svojega lastnega sina Jezusa Kristusa. Ta je podobo človeka nase vzel in učil je pravo modrost. Zato so ga narodi imenovali: učenika. To ime Gospod

v najpopolnejši meri zasluži, ker je nezmotljivi učenik, ki je sam o sebi lahko rekel: *Jaz sem življenje, pot in resnica*. Kdor Gospoda posluša, ta hodi varno in hodi po pravi poti.

Gospod pa ni bil zadovoljen s tem, da je on sam učil večne resnice, marveč zbral si je tudi apostole, ki so nadaljevali njegovo delo, ki so, prav kakor on sam, razsvetljevali ljudi. — On je ustanovil sv. Cerkev, kateri je podelil dar nezmotljivosti, da nas more prav učiti, kateri je dal sv. Duha, duha resnice, da nas more voditi po pravi poti. Zato je pa tudi rekel Gospod apostolom in njih naslednikom: *Kdor vas posluša, ta mene posluša*. Dal je tedaj Cerkvi prav tisto oblast, katero je imel on sam. — Iz tega tedaj spoznamo, da moramo poslušati Jezusa, ker je on učenik, ki se ne more zmotiti, ker nam more le on dati varen, nezmotljiv, čist in božji nauk, medtem ko vsak, kdor zametuje tega učenika in se zanaša na lastne zmožnosti, na lastni razum, zabrede v raznovrstne zmote.

2. Kako pa moramo poslušati Jezusa? — Gospod je učil na dvojen način, in sicer z besedo in z dejanjem. Tudi njegova dejanja so — po trditvi sv. Avgušтина — za nas nauki. Poslušajmo tedaj radi one predragocene nauke, s katerim nas je osrečil Gospod. Nemogoče bi bilo v tem kratkem pre-mišljevanju razložiti zaklad Gospodovih nauk. Imate jih zapisane v evanĝelijih, katere vam bere in razlaga sv. Cerkev. V evanĝeliju nas Jezus uči, da je Bog naš oče, ki nas nikdar ne zapusti, ki v svoji ljubeznivosti in previdnosti za nas skrbi, da še več, on skrbi tudi za ptice pod nebom in za ribe v morju. Ako si tedaj v križih in težavah in ako so te tako velike, da je nevarnost, da bi obupal nad previdnostjo božjo, — Jezusa poslušaj! — On nas uči, da imamo poleg umrljivega telesa tudi še neumrjočo dušo, ki je ustvarjena po podobi božji, ki je odločena za nebesa, kateri prav nič ne koristi, ako tudi ves svet pridobi, ako pa zraven sama škodo trpi. Kristjan, ki tako redko-kdaj misliš na večnost, ki si ves vtopljen v časnost, Jezusa poslušaj! — On nas uči, da je za grešnike pripravljena večna tema, kjer bo jok in škripanje z zobmi, in da bi nam bolj živo te muke popisal, nam je povedal, kako gori v peklu bogatin, kako zastonj prosi od nebeščanov kapljico vode, da bi vsaj nekoliko osladil svoje muke. Oh vi, ki mislite edinole na to, kako bi se na tem svetu veselili, kako bi stregli svoji poželjivosti in svojim strastem z nečistostjo in nezmernostjo, poslušajte Jezusa! — Svet ti bo

skušal, da bi te ohranil v strašnem tvojem stanu, zbuditi dvome glede večnega življenja, skušal te bo prepričati, da je s smrtjo vse končano; ne poslušaj sveta, ki laže, poslušaj večno resnico Jezusa, kateremu svoje vere pač odreči ne moreš. — Jezus nas uči, da je pot, ki vodi v nebesa trnjeva post, da ne moremo v nebesa, razen po poti trpljenja in zatajevanja. Svet ti bo rekel, da je strasti treba zadovoljiti; klical ti bo: kaj post, kaj zatajevanje, to dela človeka žalostnega, bolehnega. Treba je uživati življenje, dokler je človek mlad. Kdo si bo grenil mladost z mislijo na smrt in večnost! — Tako govori svet. Koga bomo poslušali, svet ali Jezusa? Morda svet, ki se nam laska in nas izdaja, ki se nam prilizuje in nas mori, ki nam zadaja smrtni strup prav tedaj, ko nam ponuja posvetno veselje. Ali bomo poslušali svet, ali Jezusa, ki je naš pravi učenik, ki nas resnično ljubi, ki nas hoče zveličati, ki nas hoče večno srečne narediti, ki je za to, da bi se to zgodilo, daroval za nas svoje življenje in svojo srčno kri. Njega poslušajte! — On nas uči, da se nihče ne more zveličati, ako se ne ponižuje, ako ne odpusti iz srca svojim razžaljivcem, ako ne ljubi svojega brata s pravo resnično ljubeznijo, katero mora tudi dejansko pokazati. — Njega poslušajte! — On pravi, da mu ne more dopasti oni, kdor ne ljubi svojega sovražnika in ne moli zanje, ki ga žalijo, on, ki hoče kazati svojo svetost ljudem, in mu ni mar, da bi si prizadeval za pravo čednost. Vsi ti mu ne morejo dopasti. — Njega poslušajte! On blagruje uboge v duhe, one, ki žalujejo, ki zavoljo pravice preganjanje trpe, one, ki so čistega srca. Svet vse te zasmehuje, Jezus jih blagruje. — Njega poslušajte! — On je z besedo in z zgledom pokazal, kako naj človek ne skrbi za častne službe, kako naj prenaša preganjanje, obrekovanje, preziranje in vse to, ako treba do smrti. Predragi, ako hočete biti vredni imena kristjan — Njega poslušajte! Poslušajte ga in spolnujte njegove nauke, hodite po poti, katero vam on kaže, poslušajte ga in uravnajte po Jezusu, svojem učniku, vse svoje misli, vse svoje želje, vse svoje besede in vsa svoja dejanja.

3. Kaj nam pa koristi, ako poslušamo Jezusa? — Ako poslušamo takega učenika kakor je Jazus, ni nevarnosti, da bi se motili, da bi hodili v temi. Dokler smo na svetu, smo podobni popotniku na vihnem morju. Priti pa imamo gotovo na kraj, kjer se bo odpočilo v večnost naše srce. Mnogo jih je, ki nam kažejo pot do tega zaželenega cilja in vsak trdi, da govori resnico.

Komu bomo mi zaupali? Katero pot si bomo mi izbrali, da pridemo do cilja? Gorje nam, ako zgrešimo svoj cilj, ako za večno pogubimo svojo dušo. Koga bomo prosili, da nas vodi? Koga drugega kakor Jezusa, ki nam z evangelijem kaže pot v nebesa, z evangelijem, katerega razlago je izročil sveti Cerkev, ki je nezmotljiva braniteljica in steber resnice. Kako srečni smo, da imamo takega učenika in vodnika, glede katerega ni nobene nevarnosti, da bi zgrešili svoj cilj in padli v kako zmoto! Ako se izročimo Jezusu, se izročimo Bogu. Kje pa moremo biti varnejši kakor pri Bogu?

Ako poslušamo Jezusa, so njegovi nauki za nas vir najslajših tolažb. Ali ni mar, preljubi, to tolažilno za nas, ako slišimo Jezusa, ki nam kliče: „Pogum moj sin, s smrtjo ni še vse končano; po smrti te čaka življenje, s katerim se bo sedajno tvoje trpljenje izpremenilo v nebeško radost. Jaz sam sem trpel in sicer več trpel, kakor trpiš ti, vzemi svoj križ, hodi za menoj na Kalvarijo in prišel boš z menoj tudi na goro Tabor — to je v nebesa.“ — Ali ni tolažljivo za po krivem preganjane, ako slišijo Jezusa, ki pravi: „Pogum, preganjali se tudi mene, in sicer po nedolžnem, da, pribili so me celo na križ. Bog ve za tvojo nedolžnost. Tvoja žalost se bo izpremenila v veselje.“ — Ali ni tolažljivo za vse, ki trpe, slišati Kristusa, ki pravi, da je trpljenje pot v nebesa? Ko bi ne bilo tolažljivih teh Gospodovih naukov, kako bi potrle nesreče človeka, in marsikdo bi si vzel življenje, ki je zanj bridkejša od smrti.

Leta 1849. so obhajali sv. misijon v ječah v Tulonu na Francoskem. Marsikateri kaznjenec je tedaj v prvič prav poslušal Jezusov nauk in njegovo v strašnih ječah obupano srce je zajemalo iz misijonskih pridig tolažbo. Kazni, h katerim so bili obsojeni, so jim bile lahke v primeri s hudobijami, katere so doprinesli in v primeri s trpljenjem, katero je moral po nedolžnem pretrpeti mili Jezus za naše grehe. Neki hudodelnik je po misijonu pisal takole: „Zaslužil sem verige, v katerih se pokorim. Poprej so mi bile neznosne, zdaj imam poguma zadosti nositi jih. Poprej sem se po utrudljivem delu v ječi vrgel na deske in sem pretakal solze obupnosti, zdaj pa, ko sem poslušal nauk Gospodov, sem tudi v najostudnejši ječi miren in ne bom nehal prositi Boga, kakor otrok prosi svojega očeta. Bog mi slajša moje trpljenje.“

Predragi, poslušajmo tudi mi radi nauk Gospodov, ako hočemo doseči svoj namen, ako nočemo goljufani biti od sveta v najvažnejši zadevi, v zadevi rešitve svoje neumrjoče duše. Po-

slušajmo Jezusa, ako hočemo imeti tolažbo v trpljenju in ako hočemo doseči srečno večnost. Poslušajmo nauk Gospodov z ljubeznijo, kakor otroci poslušajo svojega očeta. Poslušajmo ta nauk velikodušno in bodimo pripravljeni po teh naukih se tudi ravnati. Poslušajmo ga zlasti takrat, kadar obsoja naše strasti, kadar zavrača naše samoljubje, kadar ponižuje našo ošabnost. Poslušajte ta nauk vedno in tudi takrat, kadar je naravnost nasproten naukom in mišljenju sveta. Poslušajte vedno Jezusa in dosegli boste večno srečo. Amen. *P. Engelbert Pollak.*

Tretja postna nedelja.

1. Postne pridige o žalostnem rožnem vencu.

III. Ki je za nas s trnjem kronan bil.

Ako s prstom božjim hudiče izganjam, je res božje kraljestvo k vam prišlo. Luk. 11.

In vojaki so spletli krono iz trnja, in so mu jo dejali na glavo.

Jan. 19, 2.

a) To je bil očividni čudež, katerega je storil Zveličar, kakor nam pripoveduje današnji evangelij, kajti obsedenega rešiti oblasti hudičeve, mutastemu dati zopet govorico, ni človeško, nego božje delo. Čudež je bil storjen pred mnogimi pričami, v navzočnosti velike množice — in kakšen utis je naredil na pismarje in farizeje? — Dogodka ne morejo tajiti, a vendar nočejo verovati, da je Jezus Mesija, ki ima razrušiti satanovo oblast; zato se izgovarjajo in vse drugje temu iščejo vzroka, eni pravijo: „Z Belcebubom izganja hudiče.“ Drugi pa so ga še skušali in novih znamenj z neba od njega pričakovali. Z nebeškim mirom zavrne Gospod njih slepoto in nespamet ter jim pove, da ravno iz tega, ker „s prstom božjim hudiče izganja,“ lahko spoznajo, „da je res kraljestvo božje k njim prišlo.“ Ali ostali so neverni, njih oči zaslepljene, njih srca zakrknena.

b) To pa zapazimo tudi v trpljenju Gospodovem. Na eni strani vidimo Zveličarja, kako v svojem najglobokejšem ponižanju spričuje o svoji božji moči in časti, ki jo je imel od

vekomaj — na drugi strani se penijo njegovi sovražniki, ki vkljub jasnim dokazom njegove božje vsemogočnosti ne jenjajo v svoji hudobiji, dokler ga ne umoré.

Ali ni bil namreč čudež, tako gotov, kakor v današnjem evangeliju ozdravljenje obsedenega, ko Jezus pri svojem vjetju v vrtu Getzemani z eno samo besedo: — Jaz sem! — vso sovražno druhal zgrudi k tlom? In kakor so vsled njegove volje padli na zemljo, tako se zopet osvestijo ter vstanejo, ker Jezus, vsemogočni Bog, dopusti. — Ko ga rabeljni zvežejo, potegne Peter meč in odseka hlapcu velikega duhovna desno uho. A Jezus prime Malhovo uho ter ga ozdravi. Zopet očividni čudež: a vendar Gospodovi sovražniki ostanejo trdovratni, ne verujejo.

Kakor velika je bila slepota njih duha, tako velika je bila tudi trdovratnost njih srca. Nič jih ne gane in še strašnejše z njim počenjajo, kakor smo zadnjič slišali o grozovitem bičanju. Pa še več si je izmislila krvoželjnost rabeljnov, hoteli so ga namreč kronati kot zaničljivega kralja, česar se mi spominjamo, ko molimo tretjo skrivnost žalostnega rožnega venca: „Ki je za nas s trnjem kronan bil.“

Oglejmo si danes s trnjem kronanega Zveličarja; ozrimo se na njegovo

- a) kraljevo krono,
- b) kraljevi plašč in žezlo,
- c) kraljevo češčenje;

potem se bodo tudi naše dušne oči odprle, naše srce omečilo, in naš jezik bo, kakor oni ozdravljenega mutca, prav govoril, proseč za milost in odpuščanje.

Sv. evangelisti (Mat. 27., Mark. 15., Jan. 19.) nam popisujejo kronanje Jezusovo bolj natanko po okoliščinah, kakor njegovo bičanje. Ker sv. glava Gospodova pri bičanju še ni bila popolnoma razmesarjena, zato si krvooločni rabeljni izmislijo novo muko. Neusmiljeno raztepenega Jezusa vlečejo v dvorišče sodnje hiše Pilatove, da bi ga tam kronali.

I. Za to početje so rabeljni potrebovali kraljevskih znamenj, in njih zlobnost si jih kmalu izmisli. Za kraljevo krono narežejo hitro trnja, kakršnega obilo raste v vzhodnjih deželah. Tisto trnje je zelo trdo, ostro in bodeče; da bi trni bolj zbadali, jih iz zlobnosti proti sv. glavi obrnejo. Ko je ta velik, širok trnjev venec spleten, ga Jezusu s silovitostjo po-

tisnejo na glavo, kakor spričuje sv. Janez (19, 2.) rekoč: „In vojaki so splekli krono iz trnja, in so mu jo na glavo djali.“ To je nova nezaslišana muka, kakršne se še ni poslužil noben trinog. In ti trni — katerih je bilo po sv. Vincencu Fererskem 72 — ostri in bodeči se zaderejo v sv. glavo, krog čela do tilnika, v najbolj občutljive kraje, ki zakrivajo možgane, nekako sedež človeškega uma. Vsak trn napravi novo rano, vsaka rana odpre nov studenec krvi.

To so morale biti prestrašne bolečine, ki jih je takrat naš Gospod prestal. Sv. Lavrenc Just. kar naravnost trdi, da bi bil po trnjevem kronanju Jezus moral umreti, ako bi njegovo božanstvo ne bilo obdržalo njegove človeške narave ter je ohranilo, da je še več trpela. In sv. Bonaventura pristavi, da so bili po veliki silovitosti, s katero je bila trnjeva krona pritisnjena na glavo, ranjeni vsi živci in žile, tako da je iz ušes, nosa in oči curljala kri, in tekla je iz njegovih oči, da bi za nas in naše grehe prelival krvave solze.

Če torej premišljuješ svojega Zveličarja v tem neizrekljivem trpinčenju, če gledaš to belo „lilljo med trnjem“; tega kralja nebes in zemlje, za čegar glavo ves blišč solнца in zvezd ne more pripraviti dostojne krone, se moraš vprašati: *Zakaj pa nosi tako zaničljivo, krvavo, trnjevo krono?*

Zopet moramo reči: Grehi človeštva so mu pritisnili na glavo to trnjevo krono. Po zatrdilu sv. Jeronima in Ciprijana je Gospod hotel odvzeti prvo prokletstvo od zemlje in nas kronati z usmiljenjem in častjo. Greh je bil zemljo napolnil s trnjem in osatom, pa tudi glavo Odrešenikovo. In nikari ne pozabi, kristjan moj, med temi grehi so tudi tvoji, vsak človek je zakrivil to trnjevo krono in rane Odrešeniku. — Posebej pa — pravljjo učenci — je Kristus na glavi trpel, da bi zadostil Očetu nebeskemu za grehe, katere mi ljudje storimo v mislih.

In koliko grehov se rodi ravno v glavi! To so vsi grehi v mislih: misli napuha in ošabnosti, misli samosvoje precenitve, prevelike zaljubljenosti v lastno razumnost in mnenje, misli samoglavnosti, misli po posvetnih prednostih; potem vse nečiste, nesramne misli ter predstavljanje in vse raztresenosti.

Če to pretehtamo, lahko spoznamo, da smo zakrivali Jezusu trnjevo krono. Kolikrat je naša glava polna pregrešnih misli, kolikrat dela naš um naklepe, ki so popolnoma nasprotni božjim zapovedim! In ko je tisoč takih misel rojilo po glavi,

ni je bilo pa svete, bogoljubne misli, kakršna se spodobi kristjanu. Za vse grehe naše glave se pokori Zveličar s trnjevo krono, Vsak trn pomenja en naš greh, vsaka krvna kapljica, ki z rane curlja čez sv. obličje Gospodovo, kliče v nebеса ne zbog maščevanja, ampak zbog milosti za grehe, ki smo jih s svojo glavo storili.

Kedaj bomo nehali tako grešiti, kedaj vso ošabnost in svojeglavnost odložili, kedaj svoje misli obrnili od vsega hudega ter jih obračali na resno spolnovanje volje božje? Obnovimo, dragi moji, vselej ta sklep, kedar se spominjamo svojega Jezusa, ki je za nas s trnjem kronan bil.

II. Za popoln lišp pa kralju ne zadostuje samo krona, imeti mora tudi kraljevo oblačilo. Zlobni biriči ga kmalu dobé. Star obnošen škrlatast plašč nekje staknejo ter ga krohotaje se prinesô, In zopet novih bolečin! Kajti dozdanja oblačila mu slečejo, in ker so se bila že od ran (od bičanja) prijala, jih rabeljni siloma trgajo stran, da Jezus spet ves krvavi. Zdaj ga zaničljivo ogrnejo s škrlatastim suknom, in tako je zdaj Kristus s krono pa z rdečim plaščem v njihovih očeh podoba krivega Mesije, imenovanega kralja Judovskega.

A rabeljni se motijo. Meneč, da bodo v škrlatastem plašču Kristusa zasramovali, ga pa kažejo našim očem ravno kot pravega Mesijo. Kakor je bela barva podoba nedolžnosti, tako je rdeča podoba grehov, ki vpijejo v nebo. Zato je rekel nekda Bog po preroku (Iz. 1, 18.): „Če bi bili vaši grehi kakor škrlat, bodo beli, kakor sneg; in če bi bili rdeči, kakor bager, bodo beli kakor volna.“ — Tako vidimo v škrlatastem plašču oblečenega Jezusa, kakor z grehi sveta ogrnenega Odrešenika. Ne moremo se vanj ozreti v tem oblačilu, da bi nas ne prešinila pobožnost, češčenje, hvaležnost in ljubezen do Jezusa. O kaj bi bilo iz človeštva, da ni Jezus ogrnil škrlatnega plašča — vzel grešnega dolga na svoje rame?

V tej zaničljivi obleki zasluži Gospod naše srčno sočutje in milovanje. Če pa imamo to resnično in ga zares ljubimo, moramo glede na ta sramotilni plašč biti v resnici ponižni in sovražiti vso ošabnost in oblačilni lišp.

Zdaj manjka Zveličarju še tretje znamenje kraljevske časti, namreč žezla. Tudi to hitro najdejo; zlobneži prinesô trst, — znamenje slabosti, praznote, omahljivosti — ter mu ga podajo v roko namesto kraljeve palice. S tem so hoteli pokazati, kako

slaboten, ničeven in siromašen kralj, kak navidez-kralj da je Mesija.

A Jezus, akoravno si je svest svoje božje moči in gospostva, vse tiho trpi. Ne ustavlja se beričem, vzame sramotivno žezlo, kakor da bi bil dolžan jih ubogati, ter ga drži v svoji desnici. (Mat. 27, 29.) Zdaj je hotel iz ljubezni do človeštva in da bi naš Odrešenik postal, res zakriti svoje božje veličastvo in svojo kraljevsko oblast. Zdaj naj bi veljale le besede, katere je malo prej izrekel Pilatu: „Moje kraljestvo ni od tega sveta.“ (Jan. 18, 36.)

• III. Ker pa kraljem ljudje skazujejo posebno češčenje in se poklanjajo pred njihovim veličastvom, zato so se rabeljni brž izmislili, da bi Kristusu, kot kralju, katerega hočejo zaničevati, skazali kraljevsko češčenje, ki je obstalo v samem zasmehovanju.

1.) Vojščaki — pravi sv. Matevž 27, 27. — pokličejo vso trumo skup. Vsa rimska kohorta, kakih 600 mož, spusti zdaj vso surovost, ves zasmeh in zaničevanje nad Jezusom. Kakor jagnje med derečimi volkovi sedi na okroglem kamnitem stebriču Zveličar v sredi med surovimi vojščaki, katere so še Judje podkupili, naj bi grdo z njim ravnali.

a) Tu vojščaki zasramujejo Zveličarja kot kralja. Že so ga bili sramotivno obdali z znamenji kraljevske časti, s plaščem, krono in žezlom; zdaj še manjka v enakem zasmehu kraljevskega počeščenja. — Stopijo predenj, priklanjajo se mu, kakor se pred kraljem navadno zgodi ter ga pozdravljajo zdaj s hinavsko spoštljivostjo, zdaj zopet z očitvidno porogljivostjo rekoč: „Zdrav bodi kralj Judovski!“ (Mat. 27, 29.) Krohotajo se na vse grlo, zijajo vanj, mu jezik molé, se mu grdo pačijo in najgrše sramotilke, ki si jih le satanska spridenost more izmisliti, bruhajo vanj, tako da so se do črke spolnile besede prerokove: „Jaz sem ... zasramovanje ljudi, in izvržek izmed ljudstva. Vsi, ki me vidijo, me zasmehujejo; z ustnicami gibljejo, in z glavo majejo.“ (Ps. 21, 7. 8.) „V smeh sem — ves — dan, vsi me zasmehujejo.“ (Jerem. 20, 7.)

b) Ali pri tem še ni ostalo, brezbožneži se spominjajo, da se je Kristus Bogu enacega delal ter imenoval Sinu božjega. Zato si izmislijo novo zaničevanje. Ko so ga osmešili kot kralja, hočejo ga zaničevati kot Boga. Sv. Marka (15, 19.) to spričuje rekoč: „In so na kolena padali (pred njim), in so ga molili.“ To so seve storili iz zaničevanja med vednim zasmehovanjem in bogokletstvom.

In kaj stori Jezus, vsemogočni Gospod, ki je na Oljiski gori sovražnike z eno besedo vrgel k tlom? Molči in posluša vsa sramotenja. Kolika je pač Gospodova potrpežljivost, ki vse to prenaša! On kralj veličastva (Ps. 23, 7.), veliki kralj čez ves svet (Ps. 46, 3.), čegar kraljestva ne bo konca (Luk. 1, 23.): je zdaj kot kralj zasmehovan — in molči! — Še več; on večni Sin božji, poln milosti in resnice, katerega je Oče slovesno spoznal kot svojega ljubljenega Sina, se tu zasmehuje kot goljuf, kot kriv bog, kot bogokletnež — in molči! Zakaj ne povzdigne svojega glasu in ne uniči zaničevalcev?

c) Razlagavci bridkega trpljenja pravijo, da Zveličar vsega tega zasramovanja ni prestal le, da bi nam zapustil zgled potrpežljivosti, temveč on je hotel zadostiti za vse sramotenje, katero so božjemu veličanstvu grešniki storili že od začetka sveta in ga bodo do konca.

Zares — ali ni vsak človek, ki greh stori, podoben zasmehovalcem v Pilatovi hiši? Ali tudi on ne zaničuje vsepričujočnosti, vsevednosti, vsemogočnosti božje? — In ali ni tisti, ki zasmehuje vero Jezusovo, njene skrivnostne resnice, njene naprave in sv. obrede, ki jih rabi v predmet svoje neslane šale, ki zbada zveste in bogoljubne služabnike Gospodove in jih neumne imenuje, enak zasmehovalec, kakor so bili surovi vojščaki na Pilatovem dvorišču? Ali manj žali Boga, kakor oni zlobneži? Brez dvoma je njegov greh večji, kakor pa oni poganških vojščakov; kajti oni niso poznali Jezusa, niso vedeli o njegovi božji časti in oblasti; ali taki nesrečni kristjani, ki se celo iz najsvetejših reči norčujejo, pa poznajo Jezusa, vedo, da je živi Sin božji, in vender ne nehajo zasmehovati njegove svete Cerkve. Ali ni ta zlobnost enaka zasmehovanju Jezusovemu v Pilatovem dvorišču?

Da bi torej svojemu Očetu popolnoma zadostil za razžaljenja, dopusti zdaj Jezus toliko onečaščenja in molči.

Vsaj izmed nas naj nihče na ta ali drugi način ne zaničuje veličastva božjega. O kristjan, ako si dozda bil med zasmehovalci in si — če tudi ne z besedami — pa saj z odobravanjem žalil svojega Boga, zapusti Pilatov dvor, t. j. družbo, tovarišijo grešnikov in s pokoro povrni Bogu odvzeto čast!

Pa vsa ta krotkost in ta molk Jezusov je suroveže še bolj razdražil. Še bolj so divjali. Pljuvali so v njegov sv. obraz, iztrgali mu trst iz roke in tolkli z njim po trnjevi kroni (Mark. 15, 19.),

da so se trni še bolj zarili, nove rane in bolečine Jezusu zavdali, in da je kri znova tekla na zemljo. — Tako ga ni zdravega prostora na telesu Gospodovem. Glava je ranjena po kroni, obličje vse onesnaženo z ostudnimi pljunki, in vse telo je zavoljo bičanja obdano z ranami in bulami.

Vso to boleost prostovoljno vzame nase iz ljubezni do človeštva. O kako resnično piše o njem sv. Janez (Raz. 1, 5.), „da nas je ljubil, in od naših grehov očistil v svoji krvi.“

2.) Tako grozno izdelanega, v teh zaničljivo-kraljevskih znamenjih pripeljejo zdaj vojščaki Jezusa k Pilatu. Ko ga ta zagleda, se sam prestraši ter upa, da bo zdaj vzbudil sočutje pri ljudstvu, ako ga bo videlo v tej žalostni podobi. Zato ga mu sklene pokazati. Čez stopnjice ga veli peljati na visok obok. Oh kak pogled! Kristus, pravi Bog in človek, pritava zdaj med rabeljni; od nog do glave ves ranjen in krvaveč vsled bičanja, glavo prebodeno s trnjevo krono; v zvezanih rokah držeč šibki trst; ogrnen v rdeč plašč, komaj človeku podoben! In Pilat sam ves zavzet pokaže nanj ter komaj spravi skup besedi: *Ecce homo!* Glejte, človek! Glejte ga, vašega rodu, vaše krvi je, vaš rojak, glejte, saj skoro nima več podobe človeške! Pilat ni slutil, da je Judom pokazal njih Mesijo v tistem stanu, kakor ga jim je vže 600 let poprej popisal prerok Izaija. Pokazal je Zveličarja v stanu, ki mora ganiti k sočutju celó kamnito srcé. Ali tega, kar je želel, Pilat ni dosegel. Pismarji, farizeji in naščuvano ljudstvo so krvoločno pri tem pogledu Jezusa Kristusa brez izjeme kričali: „Proč ž njim, križaj ga križaj ga.“ (Jan. 19, 5.)

Ah tako čast je skazovalo ljudstvo kralju nebes in zemlje, svojemu Mesiju, svojemu Kralju!

Zdaj veste, dragi v Gospodu, kaj si v duhu predstavljajte, ko molite tretjo skrivnost žalostnega rožnega venca: „Ki je za nas s trnjem kronan bil.“ Krščanska umetelnost je vže zdavnej tisti trenutek, ko je Pilat Kristusa ljudstvu kažoč rekel: „Glejte človek“, posnela ter nam milega Zveličarja vpodobila kot: *Ecce homo*. Videli ste take podobe, pogostokrat se nahajajo v krščanskih hišah. Koga bi pogled na s trnjem kronanega Jezusa ne ganil, komu ne privabil sočutja v srce? Kdo bi ga ne ljubil, če pomisli na njegovo nepopisljivo ljubezen do nas grešnikov. O, če mi kristjani gledamo tega „moža bolečin“, kako je ves

razmesarjen, ranjen, s krvjo oblit, komaj človeku podoben, ne bomo se nad njim pohujšali, nego z vernim srcem predenj padli na kolena ter mu skazali b o ž j e č e š č e n j e, in popravili to, kar so zlobni rabeljni in krvoločno ljudstvo zagrešili v Pilatovi hiši. Pred tvojo podobo, o Jezus, zdaj v duhu pokleknejo ter zdihnimo: Ti sicer nosiš zdaj zaničljivi plašč, tvoje roke drže šibki trst, tvoja sv. glava krvavi pod trnjevo krono; a mi te vendar spoznamo kot svojega najvišjega Kralja in Gospoda, in ker so te zaslepljeni vojščaki zasmehovali kot krivega boga, pa mi pademo v sv. spoštovanju na svoj obraz ter te molimo kot svojega Boga. Mi verujemo, da si ti Kristus, sin živega Boga; mi upamo vsled tvojega zasluženja milost in odpuščanje; mi te hočemo odslej ljubiti po zgledu tvojih zvestih služabnikov iz vsega svojega srca. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Povrnitev v greh.

„Kdor ni z menoj, ta je zoper mene; in kdor ne pobira z menoj, ta raztresa.“

Luk. 14. 23.

Resnemu postnemu času se spodobi resna beseda. Taka resna beseda je ona, ko pravi Jezus: „Ko pride nečisti duh iz človeka, hodi po suhih krajih in išče pokoja, in ker ga ne najde, pravi: Vrnil se bom v svojo hišo, iz katere sem izšel; in ko pride, jo najde vso ometeno in osnaženo. Tedaj gre in si vzame sedem drugih duhov, hujših kot on, in gredo tja in tam prebivajo. In tako je poslednje tega človeka hujše, kakor prvo.“ — Te resne besede vam moram razložiti. Nečisti duh je hudobni duh. Če se človek spové pri sv. spovedi, tedaj beži hudobni duh iz svojega stanovanja, namreč iz duše grešnikove. On gré po suhih krajih, to se pravi, on poišče poštene, pravične ljudi, da bi jih zapeljal v greh, toda pri njih ne dobi sprejema. Zato gré nazaj v prejšno dušo grešnikovo. To najde osnaženo. Če grešnik vnovič pade v greh, je duša zopet omadeževana, zato se satan vesel v njo povrne. Toda on ne pride sam, ampak on privabi še sedem hujših duhov, kot je on, to se pravi, človek pade iz enega smrtnega greha v drugega, tretjega, četrtega, petega itd.

Tako, dragi moji, slika Jezus grešnikovo dušo, ki pade zopet v prejšnje grehe nazaj. O tem padcu hočem danes go-

voriti. Tako življenje je za grešnika največja nesreča, 1. ker bo le težko dobil odpuščenje, 2. ker bo le s težavo obudil kesanje.

Če pade grešnik nazaj v svoje prejšnje grehe, tedaj je v nevarnosti, da ne dobi več odpuščenja. Resnično je, da je Bog usmiljen in neskončno dober. On gleda grešnika dolgo let, če se spreobrne in spokori, ga sprejme spet kot svojega otroka nazaj. Toda če Bog vidi, da se grešnik prav nič ne poboljša, da se takorekoč iz Boga norčuje, tedaj se pa pokaže Bog kot strogega gospoda, ki kaznuje. Bog je podoben očetu, ki svojega izgubljenega otroka z veseljem sprejme, ko se ta prvič vrne na njegov dom. Poglejmo par zgledov! Magdaleni je odpustil vse grehe, toda, ko se jih je prvič skesala. Neki prešestnici je rekel: „Pojdi in nič več ne greši!“ toda, ko je prvič stala pred njim. Morilec na križu je obljubil nebeški raj, toda, ko se je prvič skesal svojih pregreh. Če bi pa izgubljeni sin zopet se izgubil, če bi se Magdalena zopet vdala svojemu pregrešnemu življenju, če bi prešestnica zopet padla v svoje pregrehe nazaj, če bi morilec na križu zopet preklinjal Kristusa; če bi vsi storili svoje grehe drugič, tretjič, četrtič, petič itd., ali bi jim odpustil Bog, ki odpusti tebi, o grešnik, če padeš dvajsetkrat, stokrat v svoj greh nazaj? Ravno isti dobrotni Bog, ki je izraelskemu ljudstvu odpustil, ko je mrmralo zoper njega, jih je pa na tisoče s smrtjo kaznoval, ker so zopet padli v isti greh, ravno isti Bog, ki je odpustil Absalomu, ki je umoril svojega brata, ga je dal umoriti, ker se je kmalu nato uprl zoper svojega očeta; ravno isti Bog, ki je kralju Ahabu odpustil, ker je nekomu vinograd po krivici vzel, ga je pozneje, ko je isto storil, vrgel v ječo in smrti izročil; ravno isti Bog, ki je prebivalcem Damaska in drugih mest trikrat odpustil, jih je zapustil, ko so četrtič grešili. In takih zgledov, dragi moji, je veliko v sv. pismu. Sedaj pa vprašajmo sebe! O grešnik, ki ne grešiš trikrat ali štirikrat, ampak, ki vedno naprej živiš v svojih pregrehah, ki Bogu obljubiš zvestobo, čez eno uro jo pa že zopet prelomiš, ki se spoveš, pa morda že isti dan padeš v isti greh, povej mi, ali imaš večjo gotovost, da ti bo Bog odpustil, kakor tem, katere sem naštel? Poglejte, sedaj greste k velikonočni spovedi. O zahvalite se ljubemu Bogu za to dobroto, da boste dobili nazaj pokoj svojega srca. Kdor pa zopet v svoje grehe nazaj pade, ta pa tudi ne dobi lahko

odpuščenja grehov. Navadno se grešnik moti, če misli, da bo že dobil odpuščanje. Če tudi grešim, si misli, saj se lahko zopet spovem ter se z Bogom spravim. Jaz pa vprašam takega, s kom se hočeš spraviti? Z Bogom! — Z Bogom torej, z istim, katerega si tolikokrat ogoljufal in mu lagal; z istim, kateremu si tolikokrat prelomil zvestobo. In on naj na tebe še čaka, kedaj vendar prideš, ter te obsipa z milostmi? Iz katerega vzroka smeš to upati? Če bi to storil kakemu človeku, če bi njemu tolikokrat nezvest postal, tedaj bi davno že več ne maral za tebe! Ti imaš hlapca, deklo v hiši. Če bi te hudo razžalila, bi jima še odpustil, in če bi te razžalila v petič in v desetič, ali bi jim ti še odpustil? Izpodil bi jih proč od svoje hiše! — In kaj delaš ti sam s svojim Bogom, ki je vsemogočni, najvišji gospod? Ti mu obljubiš, da ne boš več grešil in svojo obljubo prelomiš. Kako smeš upati od tega svojega pravičnega Boga odpuščenja? O, ne moti se, ker grozovito je pasti v roke živega Boga. — Toda, če grem k spovedi, saj me spovednik odveže! Ali pa veš, kaj spada k pravi pokori? Greh moraš sovražiti kot največje zlo na svetu; obžalovati ga moraš iz ljubezni do Boga, skleniti moraš, da ga nikdar več ne narediš. To vse si morda storil, a padel si zopet. Prišel si zopet v spovednico, obljubil zopet poboljšanje. Spovednik pač ne more videti v srce grešniku; ko bi to zamogel, koliko lažje bi te odvrnil od greha. Tako ogoljufaš pa svojega spovednika, tako hočeš ogoljufati Boga, ogoljufaš pa le samega sebe. In takemu lažniku naj Bog odpusti? O ne pozabi, da se Bog iz sebe ne pusti norčevati! — Toda božje usmiljenje je neskončno, nerazumljivo. Bog odpusti največjim grešnikom, če se res kesajo. Toda to je ravno največja nevarnost, ker se grešnik mogoče ob svoji zadnji uri več skesati ne more.

Greh postane grešniku navada, in veselje do čednostnega življenja ga mine. Bral sem, da imajo poganski Indijanci v deželi Peru to navado, da nekega določenega dne v letu vsi svoje hiše zapusté, odpro vrata in okna, da bi prišel v hiše, kakor verujejo, hudobni duh in tam prebival. Kajti mi, pravijo, pustimo hudobnemu duhu en dan v letu, da nas potem celo leto pusti pri miru. Reveži so ti pogani, da imajo tako vražo. Toda reveži so veliko bolj taki kristjani, ki pa hudobnega duha samo enkrat v letu iz svojega srca spodé, ter ga potem celo leto seboj nosijo. Kako storé to? En dan v letu gredo k spovedi, odlože svojo butaro, pa morda niti te ne dobro, prejmejo sv. obhajilo in obljubijo

poboljšanje. Ko pa mine dan, mine tudi kesanje, minejo dobri sklepi, in grešnik je tak, kot popred, morda še hujši. Celo leto služijo hudobnemu duhu, en cel dan so pa darovali Bogu, in še tega — kako! Ali bo Bog s tem zadovoljen? Oni sklenejo trdno zvezo s satanom, greh jim je navada, navada je pa železna srajca, kot pravi pregovor. Kdor si naredi kako pregreho za navado, za strast, pri tem je vsaka obljuba in vsako kesanje, vsaka spoved brez uspeha; on ne zapusti greha toliko časa, dokler ga greh ne zapusti, to je, dokler ga grob ne pokrije. Vest ga sicer opominja, črv ga sicer grize, očita si sicer, da ni vse prav, tudi kesanje ga včasih doleti; toda, da bi se resno poboljšal, zato mu manjka moči. Dostikrat sem že sklenil, tako pravi, da bom ta greh pustil, pa sem zopet padel; velikokrat sem se že spovedal, pa se nisem nič poboljšal. Sedaj pa greha ne morem več pustiti. O ko bi mogli mrlič v grobeh govoriti, koliko bi jih reklo, da so njihovi grehi krivi njihove prezgodnje smrti. Drugi se pa izgovarjajo: saj sem še mlad, saj imam še časa dovolj! Glejte, to je isto sladko upanje, v katero se marsikdo zaziblje tako, da se nič več ne zbudi. Kje pa veš, da boš imel še časa za pokoro? Ali moreš reči z gotovostjo, da boš živel še en dan, ali zamoreš samo eno prihodnjo uro kot svojo imenovati? Sv. Avguštin pravi: „Tisti, kateri je grešniku odpustčanje obljubil, mu ni obljubil juteršnjega dneva.“ Ali torej ne jadraš v nevarne valove, ako po sv. spovedi zopet padeš v svoje prejšnje smrtne grehe nazaj? Ali ne spoznaš, da izročiš svojo večnost tako nevarni, negotovi stvari, kakor je bodoči čas? O nesrečni človek, ki samega sebe motiš, ko praviš, da boš delal pokoro pozneje! O le glej, da ne bo ta pozneje prepozno prišel! Pomisli, da se ne gré za denar, ali za imetje, ampak za tvojo neumrjočo dušo, za srečno ali nesrečno večnost! Kdor se v nevarnost poda, ta tudi v nevarnosti pogine.

Neki bogataš je popotoval skozi temen gozd. Hudobni roparji so ga napadli, odvzeli mu ves denar, še celo obleko so mu potrgali, tako da je komaj z življenjem odšel. Precej drugi dan se je oblekel v praznično obleko, vzel je vse svoje premoženje in dragocenosti seboj in gré zopet skozi tisti gozd, četudi vé, da so še roparji tam. Kaj mislite, ali ni bilo to predrzno, neumno ravnanje? Ali mu ne boste rekli, naj vendar ostane doma?

Neki kupovalec — trgovec se je peljal po morju, čoln se je prebrnil in izgubil je vse svoje blago; nakupi si zopet blaga

in se napoti v največjem viharju zopet čez morje. Ali bi ne bilo zopet to ravnanje skrajno nevarno? — In glej, grešnik, ti ravnaš še desetkrat huje. Greh ti je odvzel najlepši zaklad tvoje duše: čistost srca. Ti si se že skoro potopil v teh grehih — a glej kesanje te je rešilo! In sedaj se hočeš zopet potopiti, ali ne veš, da te ne čaka samo časno, ampak tudi večno pogubljenje?

Neki vojak je postal izdajalec, sedel je v ječi in čez dva dni bi imel biti ustreljen; a ponoči naredi luknjo skozi zidovje ter srečno poleg straže, katera spi, zbeži. Že daleč na prostem polju se pa spomni, da je notri pozabil kapo. Nazaj grem, tako si misli, vzamem kapo, in zbežim prihodnjo noč. O neumnež, boste rekli, beži in teci in pusti ječo pri miru.

O grešnik, ali nisi tudi ti v ječi in v verigah pregreh? Ali nisi bil tudi ti že obsojen k večni smrti? Pri sv. spovedi si se opral, sedaj pa zopet praviš: Jaz moram nazaj, moram v svoje prejšnje grehe. O nesrečni človek, pojdi naprej na svojem pravem potu! Če greš nazaj, tedaj že jutri morda ležiš v ječi peklenski.

Spoznali ste sedaj, da je jako nevarno pasti v svoje grehe nazaj. Raje naj pride nad nas vsaka nesreča, kakor greh, raje smrt, kakor greh! — Toda o Bog, vse moje besede so prazni glasovi brez tvojega blagoslova; zato gani ti srca poslušalcev, da bodo ob tvojem vstajenju njih srca čista ostala večno. Amen.

Iv. Baloh.

Pogled na slovstvo.

1. *Knjige Družbe sv. Mohorja.* (Nadaljevanje.) — 4. *Marija v zarji slave.* Pregled zgodovine Marijinega češčenja. Spisal Franc Rihar, duhovnik ljubljanske škofije. Vel. 8° Str 287. — Poleg Zgodb sv. pisma je pač nazznanjena knjiga najlepši dar, ki ga je Družba sv. Mohorja zadnji čas poklonila Slovincem. Pisatelj imenuje v drugem naslovu svoje delo „Pregled zgodovine Marijinega češčenja“, vendar mora vsakdo pripoznati, da knjiga ne vsebuje samo pregleda Marijinega češčenja, ampak podaja lepo, jasno zgodovinsko sliko o slavi, ki se je izkazovala v vseh časih nebeški Kraljici. Že uvodna poglavja (Troedini Bog je slavil Marijo od vekomaj — Češčenje Marijino v starem zakonu. Sv. Jožef — vzornik čistilcem Marijinim — Apostoli goré za slavo Marijino) so pisana tako vneto in prepričevalno, da morajo knjigo priljubiti vsakemu Marijinemu čistilcu in bodo celo na mrzla srca ugodno učinkovala. Potem nas pisatelj spremlja skozi vsa stoletja in kaže priče Marijinega češčenja, ki so: Katakombe, apostolski očetje in cerkveni učeniiki, cerkveni zbor v Efezu, začetniki redov, Marijine slike in kipi, pesmi

v čast Materi božji, Marijina božja pota itd., zlasti pa rimski papeži, ki so prvoboritelji in čuvaji Marijine slave. Posebno krasni so odstavki: Marija — kraljica vesoljnega sveta, potem „Lurd — svetovno svetišče Marijino“ (kjer pisatelj opisuje tudi slovensko romanje l. 1908) in pa zadnji obširni odstavek: Češčenje Matere božje med Slovenci (str. 249—287). Za zadnjo razpravo sta dala pisatelju mnogo podatkov priznana strokovnjaka Josip Dostal, kn.-šk. tajnik v Ljubljani, in dr. Avguštin Stegenšek, profesor bogoslovja v Mariboru. Lepe pisateljeve besede pa spremlja množica podob Marijinih cerkva in božjepotnih svetišč, kakor tudi cela zbirka reprodukcij slik in kipov, s katerimi je krščanska umetnost proslavila Marijo v raznih dobah. V resnici lepo delo je „Marija v zarji slave“, ki dela čast pisatelju, kakor tudi Družbi sv. Mohorja. Kdo bi se ne veselil, da je to delo razširjeno v 87.000 izvodih med Slovenci, in da je izšlo uprav sedaj, ko bodo mogočne armade Marijinih častilcev na Slovenskem, zbranih v Marijinih družbah, to delo pridno brale in premišljevale ter v njem dobile novih moči, da pomnože svojo vnemo za čast Matere božje, in novih nagibov, da razširjajo slavo svoje gospe, priprošnjice in matere. „Marija v zarji slave“ je za sedaj naša „Summa aurea de laudibus B. M. V.“

A. S.

2. *Sveta Gora pri Gorici*. — Zgodovina te božje poti. Spisal Anton Červ, mašnik na Sv. Gori. Druga izdaja z nekimi premembami in dodatki. To je naslov nove knjižice, katera naj bo v prijeten spomin vsem tistim, ki so že kdaj obiskali to slavno in priljubljeno svetišče, v spodbudo in koristen pouk pa onim, ki bodo tekom časa gotovo priromali na to božjo pot. Priporočamo to knjižico zlasti še, ker je dobiček namenjen za napravo nove razsvetljave prostorne bazilike in za prepotrebno okrasbo svetišča z novimi kipi presv. Srca Jezusovega in Marijinega, sv. Frančiška Asiškega, sv. Antona Padovanskega, sv. Ludovika in sv. Elizabete. Naroča se pod naslovom: Predstojništvo frančiškanskega samostana na Sv. Gori pri Gorici. P. Solkan. Lično v platno vezana knjižica velja 75 v, mehko vezana pa 45 v.

3. *Ljudskih iger 12* snopič je ravnokar izšel ter obsega sledeče jako porabne igre: 1. Za samo moške vloge: „Izgubljeni sin“, svetopisemska žalostna igra v petih dejanjih. — „V ječi“, burka iz vojaškega življenja v enem dejanju. — „Pastirci in kralji“, božična igra s petjem v treh dejanjih. — 2. Za samo ženske vloge: „Ljudmila“, igrokaz v petih dejanjih. — „Planšarica“, šaljiv prizor s planin. — Pred nedolгим časom je izšel 11. snopič. Obsega: 1. S samo moškimi vlogami sledeči igri: „Repoštev“, čarobna igra v petih dejanjih. — „Prepirljiva sosedka“, burka v enem dejanju. — 2. S samo ženskimi vlogami: „Večna mladost in večna lepota“, igrokaz v treh dejanjih. — Snopiči se dobivajo v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Cena za vsak snopič je 80 vinarjev.

Glasba.

1. *Dvanajst Marijinih pesmi* za mešan zbor, zložil Stanko Premrl. Založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. Cena partituri 1 K 80 v, posameznim glasovom pa 40 v. — Gospod Stanko Premrl, vodja stolnega kora v Ljubljani, nam podaja prelepo glasbeno darilo v obliki Marijinih pesmi; prvi

sad njegove muze, odkar se je povrnil iz visoke glasbene šole, in sicer zreli sad, ki ga ni treba šele mediti, ampak se more takoj postaviti na mizo, da se užije. Premrl vé, kaj hoče, on ne hodi izhojenih potov, ampak krene lastno pot. Motivi njegovih pesmi so elegantni, enako oddaljeni od prevelike mehkobe, kakor od one puščobe, ki se ne prilega svojstvu našega naroda. Pesmi so prijazen, iskren polet rahločutnega skladatelja, harmonija čista kot steklo, postop glasov izredno samostojen, oblika pesniška, a ne šablonska. Vsaka pesem ima svoje vrline, a poseben vtis bode naredilo krasno stopnjevanje proti koncu pete številke. Nekaj posebnega so tudi sekvence v številki enajsti, najprej v moškem in potem v mešanem zboru. — Tisek in papir je lep. Izdaja korektna. Sopran in alt, tenor in bas sta tiskana skupaj. — Veseli smemo biti teh pesmi, ker z njimi se je obogatila naša cerkveno-glasbena literatura za lepo delo. Vsem pevovodjem pa bodi povedano: Nihče naj ne izvaja teh pesmi (in nobenih¹, da jih ne bi temeljito naštudiral in se zlasti oziral na „tempo“. Vsi kori pa, ki se bodo potrudili zanje, bodo imeli izreden užitek.

P. Hugolin Sattner.

2. *Missa brevis et facilis in honorem s. Stanislai* ad quattuor voces inaequales auctore Dr. Antonio Chlondowski. Pr. part. K 280, — voc. á K — 40. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Brez dvoma je to ena najlepših latinskih maš, kar jih je izšlo v slovenski založbi. Melodije teko izredno lahko, spremljajoči glasovi, ki semintja nastopijo samostojno, niso nikdar prisiljeni in ravno to dá maši tiste lahkote, katerih bi ji nikdo ne pripisoval, ko bi samo površno pregledal partituro. Hvalevredno je, da je Credo okrajšan po koralnih napevih, ki jih je vstavil; s tem je ustrezno pevcem in posebno ljudem, katerim se tudi najlepša latinska maša ne dopade, če je predolga. — Seveda mali zbori ne bodo kos tej maši, pač pa večji, ki so tudi že nekoliko izurjeni. Spremljava ne bo delala prevelikih težkoč.

3. *Missa in honorem sanctae Caeciliae* IV vocom inaequalium auctore Antonio Foerster. Editio IV. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Odveč bi bilo o tej maši govoriti, ker ga ni skoro kora na Kranjskem, kjer bi bila nepoznana. Izredna melodioznost in velika lahkota jo odlikujeta, zato je doživela tudi že četrto izdajo. Peti je more tudi mal zbor. Cena je partituri 2 K, štirim glasovom 1'20.

4. *Missa pro defunctis iuxta editionem Vaticanam* in notatione gregoriana aequae moderna una cum translatione textus latini in linguam germanicam et gallicam. Labore Camilli Grunewald. Graz und Wien 1910. Verlagsbuchhandlung „Styria“. Črna latinska maša po vatikanski izdaji v koralnih in modernih notah brez spremljave. Kar je zanimivega pri tej maši je to, da se avtor ne drži običajne moderne pisave za koral, namreč osminskih not, temveč rabi samo pike in četrtnske note. To svojo pisavo zagovarja v uvodu, kjer se huduje nad nejasnostjo običajne pisave in dokazuje to z zgledi. Posamne notne skupine in poudarke označuje jasno, tako da akcenti ne povzročajo nikalih težkoč. S tem, da je izdal mašo v koralnih in modernih notah, je imel namen, da more pevec vedno primerjati in tako polagoma peti tudi napeve pisane v koralni pisavi. Besedilo je latinsko, nemško in francosko. Cena zvezku je 75 h.

Z.